

Draugai, skaitykit ir platinkit "Kovą"!

Politikos, Ekonomijos ir Literatūros Sanvaitinis Lankraštis

LEITUVIU SOCIJALISTU SANJUNGOS ORGANAS

Prekiuoja: metui \$2, pusmečiui \$1. Adresas: 1815 Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nr. 39. Philadelphia, Pa. 24 d. Rugsėjo, [September] 1909 m. Met. V.

Kokiu keliu darbininkams reik eiti.

KAS metai mes amerikiečiai matome, o daugelis ir iš mūsų kaip darbininkai apvaikščiujame Amerikos darbininkų šventę, vadinamą «Labor Day». Geriau prisistebėjus tam apvaikščiojimui, mes gauname patėmyti, kaip susiorganizavę į profesijonales sąjungas (unijas) Amerikos darbininkai didžiuojasi tuo savo apvaikščiojimu, su koku rimtumu, o tankiai su entuzijazmu susitelkę į minias traukia gatvėmis, žengdami su pergalėtojų fantazija ir išdidyste, rados girdamiesi visam pasauliui savo galybe.

Tačiau Amerikos darbininkų šiandieninis pedėjimas, rodosi, stačiai išjuokia tą pasididžiavimą, radosi, sako: vergai kapitalizmo, susipraskite... Profesijonaliųjų sąjungų galybė prieš suorganizuotą kapitalo galybę, apsvarsčiu, pasirodo teip menka ir mažą naudą suteikianti darbininkams, kad žiurint, ne džiaugsmas, vien nuliudimas apima, kad ne didžiuotis reiktų unijistams, bet susigėdint savo nesupratimo.

Bet amerikonas didžiuojasi atmindamas tik senesnes unijų pergales, tik senesnius menkus kovos su kapitalu laimėjimus, visai nepasiziurdamas į dabartinį savo padėjimą. Pas taroju laiku patį unijistai gali patėmyt, kad profesijonaliųjų unijų kova su kapitalu vis kaskart mažiau pasekminga, ypač, kad anaipol negali ji pagerint darbininkų buvio, nes jos iškovojo vaisiais pasinaudoja vien tik organizuotas kapitalas. Ir kovoja unijistai už savo buvio pagerinimą išrodo lyg kad da nedaugę prie uždavinių, kokius darbininkų

klesai užduoda nepaprastai smarkus draugijos santikių išsivystymas.

Ir teip yra tikrai; amerikonų darbininkų unijos nesusėja eiti sykiu su ekonomiskų ir politiskų santikių išsivystimu ir dėlei to kiekviena profesijonaliųjų sąjungų akcija pasirodo jau neatsakancia tiems santikiams.

Pirmučiausiu profesijonalinės sąjungos siekiu yra reikalavimas padidimo darbo vaisiaus, kuris priklauso išdalinėj darbininkui, arba kitais žodžiais sakant, padidinimas darbininko algos. Jeigu organizacija to nepadaro, tai ir jos reikalungumas pasirodo abejotinas.

Apie Amerikos profesijonales sąjungas tą ir pasakyt galima, ar jos atlieka savo uždavinius, ar visai ne, ar padidina darbininkui algą, ar visai ne. Darbininko uždarbį padidint padidino, to užginčyt nieks negali, bet sykiu negalima užginčyt ir tą, kad ir lėšos darbininko pragyvenimo ant tiek pat, o da ir daugiau pasididino, taigi apsvarsčius vieną su kitu randame, kad uždarbis darbininko dabar yra daug mažesnis, negu buvo prieš penkiolika metų.

Tą faktą patvirtina ir Darbo Departamentas, kuris juk nenori perstatinēt darbininko padėjimą negeroj šviesoj. Tai gi kila klausimas: Kasgi sumažina darbininko algą, kas atėmė galę darbininkų organizacijos judėjimui, kuris neįstengia pagerint buvio, nors ir savo reikalavimus atsiekia? Kodėl profesijonalinės sąjungos neįstengia pagerint ekonomiskų sąlygų?

BELAWSKI
Philadelphia
AS SALUNAS.

Lietuviški kre-
penti cigarsi,
geriausia degi-
nė McHenry,
Treiner ir kiti.
Linksmas vieta,
geras patar-
tojas, grina lie-
tuviška kalba.

Kownacki

St., Philadelphia, Pa.
ir Vynoczia
koniski ir umbe-
kieriai, Anilko ir
nkykit pas tauroj

In 14-25
d 2506 A.
19 ZIONAS
LIP ROVNO
PHILADELPHIA, P.
5 ryto. Nus 2 1/2 P.
no 6 iki 8 vakar.
Puslankai ir lemčiai.

Atsakymas nėra sunkus. Darbininkų profesionalinės sąjungos kilo tuomet, kada pramonija buvo nesuorganizuota į trustus, kada pramonijos šakos buvo atskirose rankose, kada tų šakų darbininkai susirišę į unija, bendra savo spēka galėdavo priversti darbdavį prie padidino jiems algos, bet tas vienas kapitalistas negalėjo pakelt kainos ant visos produkcijos. Ir teip darbininkų unijoms vieną paskui kitą kapitalistus verčiant prie pakėlimo už darbą mokesties darbininkams, sykiu leido «dėl apsigynimo» susiorganizuoti kapitalistams į trustus. Ir šiandien jau profesionalinėms sąjungoms yra stačiai negalima kovoti su gerai suorganizuota kapitalistų klesa. Štai dėlko kapitalistai beveik net remia profesionalines darbininkų sąjungas, nes gerai žino, kad jos persilpnos su kapitalistų trustais kovoti, kad unijų kova atneša naudą kapitalizmui, nes trustams leidžia vis kelt ir kelt produktų kainas. Darbininkams profesionalinės sąjungos arba unijos jau negal atnešt mažiausios ekonomiškos naudos. Kad pasekmingai galima būtų kovot su gerai organizuota kapitalistų klesa, reikia jau, kad ir darbininkų klesa būtų suorganizuota į vieną tarptautišką organizaciją, kuri užsiimtų ne vien ekonomiška, bet ir politiška kova, nes kapitalistiška organizacija užgriebė politiką į savo rankas.

Kapitalistai pasidėkavodami savo organizacijai šiandien viešpatauja netik pramonijoj, bet ir politikoj, ir teisme. Jie nepraleidžia nieko, kas kovoje su darbininkų klesa yra jiems naudinga. Jie matydami, kad Europoje darbininkų sąjungos vienijasi į tarptautišką darbininkų klesos kovą, jie stengiasi Amerikoje apdumti darbininkams akis, leisdami unijoms čia bei ten laimėti, gerai žinodami, kad darbininkai nesupraddami to savo laimėjimo pasekmių dručiau įsikabys į profesionalinę sąjungą, neįeškos organizacijos, kuri tikrai kapitalistams atima ginklą, o jie vis sau viešpatausią.

Teip ir yra. Vienok teip neilgai gal jau būti, nes darbininkai kassyk geriau ir geriau pradeda suprasti kokių ginklu reikia kovot, kad priešą apveikt. Pradeda suprasti, kad nedalyvandami politikoje, nekontroliudami įstatimdavystės, nepageris sau ekonomiško buvio, neapgins savo laisvės, kurią vis labiau ir labiau kapitalistai, turėdami savo rankose valdžią darbininkams susiaurina. Darbininkai lyginai pradeda ir turės suprasti, kas yra tikrais jų vadovais, o kas jų klesos reikalų pardavikais.

Dėka kapitalistų politiškomis mašinoms, dėka panašioms, kaip Amerikos Darbo Federacijos vadovai Samuel Gompers ir kiti, darbininkų balsų pardavėjams, kapitalistai viešpatauja, teismuose ir įstatimdavystėse veikia trustų bernai ir kala į status uždraudžiančius darbininkų unijoms reikalaut net ekonomiško pagerinimo.

Viską tą ir Amerikos unijistai, jei da nesuprato, suprast turės. Kaip tekančios upės negalima užtvenkti ir sustabdyti jos bėgio, teip negal jokia kapitalistiška galybė ar gudrybė sustabdyt kaskart platesnes ir platesnes darbininkų minias apimančio susipratimo.

Ir tik šiandien net ir karšti profesionalinių unijų apginėjai pradeda suprasti, kad ir nevisi, jog Amerikos unijos nesikišdamos visai į politiką ir nebusuodamos už tikrus darbi-

ninkų reikalų atstovus—socialistus iš savo narių unijų, darė tik karikatūras, ir nuo 15-kos metų stabdė ir traukė darbininkų susipratimo progresą. Ir per visą tą laiką pradėjo prie darbininkiškos klesos vergimo, t. y. rėmė savo klesais tuos, kurie naikino darbininkų laisvę ir stumė į mažiausią ekonomišką pagerinimą.

Darbininkams tai lieka visai ne tas kelias, visai kitas priemonės, ne tas kelias, kad juos vėdė unijos ir streikais vertė į mažiausią pagerinimo uviu. Šiandien jau tas kelias ir tos priemonės darbininkų klesai atgabena tik blėdį, bet ne gerovę. Darbininkas turi šiandien įeškot kelio, kuris veda į mažiausią darbininkų klesos atstovą, į kongresą, į legislatūrą, į senatą, į teismą, kad ten saivaliai kapitalistai nekaltų įstatymų, nuostatais tik darbininkų klesą. O priemonė, su kurios pagalba susiorganizavę į darbininkišką partiją—socialistų partiją darbininkai gali iškovot sau pilną ekonomišką ir politišką siliuosavimą—tai politika arba balsavimas už tuos kandidatus, kurie neparsiduoda kapitalistams, kurie neparduoda darbininkų balsus tiems, kurie liepia darbininkų klesai arba eina duot jiems viską, ką turi, arba mirt.

J. B. S.

SOC.-DEM. PARTIJOS AUGA.

Jau pranešėme apie Vokietijos soc.-demokratų partijos augimą, kad pasiekia 633,309, dabar iš tos partijos metais augimo kaitos padarytos prieš jos susivažiavimas pasirodo da ir kiti dalykai paliudijanti apie partijos tvirtumą, kas užginčija buržuazų laikraščių melagiuogiems skelbimams, kad partijos augis mažas. Kad tas yra biauirus melas, parodo jau ir pats narių skaitlinas augis, kad vienais metais pasididino 12,381 nariu vyriškos lyties ir 32,801 nariu moteriškos lyties, arba sykiu 45 tūkstantais 873 narių. Smarkų augį Vokietijos socialdemokratų partijos apatėri milžiniško pasidauginimo parodo da ir metinės partijos įplaukos, kurios pasiekė 1,105,250 markių. Tik vienas partijos centrinių liškas organas «Vorwärts» atnešė partijai gryno pelno 110,000 markių, nors šie metai Vokietijoj buvo krizio metai.

Net ir reakcijinių klodų laikraščiai pamatę tą socialdemokratų partijos augį stebisi ir su piktumu sako, jog veltai būtų partijos stabdyti partijos išsiplėtojimą. Ultra-konservatyvūs (atkakliai-atgaleiviškas) laikraštis «Reichsbote» sako: „Tos skaitlinės turi didelę pertikrinančią reikšmę. Teip turtinga, teip valdanti ir teip galinga partija—revoliucijinė partija Vokietijoje, partija kuri stengiasi padaryt pervartą valstybėj ir visuomenės surėmimą kassyk labiau ir labiau apima plačias visuomenės minias...“ Tuo žodžiai pilni baimės ir sykiu nusiminimo, kad reakcija neįstengs jau išžengti prieš revoliucijinės partijos galybę, kuri auga nesustojamai ir pranašauja žmonijai netolimą išsiliuosavimo laiką. Jie čia kapitalizmas mato, kad darbininkų vienybė ir susipratimas nepergalima galybė, kuriai noroms—nenoroms reikės pasiduoti. Kaip kadaisiai prie progresyviškosios partijos, teip dabar prie socialdemokratiškos partijos Vokietijoj pradeda galaustis jau ne vien darbininkai arba proletaras, bet net valstybės valdininkai, mokytojai, profesorai, daktarai ir net dvasiškija, ypač pažangonių sektų, nes mato, kad dirbančioji klesa kassyk tvirtėja, stoji už socializmo filozofiją ir jiems pradeda gėda išsaukinėt ant vėdė raudonius, kad prieštaravo teisybei ir gynė melą ir išnaudojimą. Jie išvysta savo klydimą ir jungiasi prie tų, kurie vergiauti skriaudžiami ir persekiojima įstengė atskleist plačioms žmonių minios teisybę, kurią rūpestingai nuo jų slepė viešpataujantieji. Pergalė organizuoto proletarijato neabėjotina ir stačiai

vaikiškas ar b
iš atėjimą trul
Tokius doi
mes lietuviai y
ar ilgai jie galė
to, kas eina nes

Socialistiš
deda matyt jar
kial mokslinū
tus diskusijos
teisybę ir išra
taikymo parod

Socialista
nes juos išaukl
pačiu, kad par
na, stoja augšė
tas pasibiaurir
nes žmonių mi
nios sugėdyls «
rupeijas, kad
žmonių, kad si

Netik Vol
ir kitnose pass
rikoje nežūri
šeimininkavim
ir paskutinį k
rikos socialist
Atskaita už
\$8,747.11. T
3,400 ypatų.
puoliam neiš
mylėtojuose e
patraukiant i
snio, kad sav
do į platytoju

NE
M
Kur
Kur

Kur
Kui
Kui
Tik

Tik
Ku
Ku
Ku

rių unijistų patabdė ir trukdė tą laiką prisirėmė savo balstumė į sunkų

lias, visai kitos ais vertė įškos ir tos priemo gerovę. Dar la jį, arba tikrą turą, į senatą, į statymų, smauu kurios pagelcizalistų partiją ir politišką iš tuos kandidaparduoda derklesai arba ati-

J.B. S.

GA.

į partijos narių as metinės apyda ir kiti dalyčia buržuazijos os augis mažta. ių skaitliaus auvriškos lyties ir stančiais 873 narartijos apart na3 partijos (planpartijos centrauo 110,000 mar-

ą social-demoveltai būtų pasoservatyviškas ko: „Tos skalt-inga, teip veikietijoje, partija enes surėdyme, minias...“ Tie kcija neįsteugia ri anga nesulaiimo laiką. Ir susipratimas tai ikės pasiduoti. dabar prie soalaustis jau ne es valdininkai, ypač pažangesvirčiau stoja už nēt ant veidų r išnaudojimus. urie vergiam, oms žmonių mipe viešpatuojotina ir stačiai

vaikiškas ar beprotiškas darbas yra tu, kurie stengiasi tos pergalės atėjimą trukdyti.

Tokius donkišotus, kovojančius su maluno sparnais turime ir mes lietuviai ypatose Laukių, Balevičių, jų sebrų ir kunigijos, bet ar ilgai jie galės šmežimais biaurioti tuos, kurie įškos teisybės ir to, kas eina nesustabdomu žingsniu.

Socialistiškas judėjimas pasaulyje yra nesustabdomas. Tą pradeda matyti jau ir atkakliai to judėjimo priešai, mato ir musiškiei mokslinčiai—genijai, kurie, kad sumušti savo priešus socialistus diskusijose vartoja specialius argumentus: bando užslėpti teisybę ir iširaukia iš jos tik tokius faktus, kurie prie gabaus prietaikymo parodo visai ką kitą, negu teisybę.

Socialistai šiandien negali būti tokiais, kokių reikalaujama, nes juos išauklėjo irgi supuvusis biaurus surėdymas, bet jau tuo pačiu, kad pamato tą biaurų supuvusį surėdymą ir juo pasibiauri na, stoja augščiau už tuos, kurie gina niekšystes ir supuvimą. Ir tas pasibiaurimas supuvusiu biauriu surėdymu apima vis platesnes žmonių minias, ir netolimas jau laikas, kad tos «tamsuolių» minios sugėdys «mokslinčius», kurie prieštariavo teisybei ir gynė korupcijas, kad viešpatauti ant gramzdinamų anose išnaudojamų žmonių, kad smagauti ir naudotis skriaudžiamųjų triuso vaisiais.

Netik Vokietijoje socializmo ideja sparčiai plėtojasi, bet teipgi ir kituose pasaulės kraštuose, neišskiriant ir Amerikos. Ir Amerikoje nežiūrint, kad didesnei pusei darbininkų kapitalistiškas šeiminkavimas išplešė netik paskutinį skatiką, bet milijonams jų ir paskutinį kšni duonos, nežiūrint į sunkius krizio laikus, Amerikos socialistų partija teipgi auga nariais ir finansiškai tvirtėja. Atskaita už rugpiūtį parodo, kad Socialist Party ižde randasi \$8,747.11. Trankyje pračio pusmečio narių skaitlius pasidaugino 3,400 ypatų. Viskas tas pranašauja puolimą socializmo priešų, puolimą neišvengtina. Socializmo besiplėtojimas žadina tiesos mylėtojuose entuzijazmą ir skatina prie veiksmo ir pasišventimo patraukiant ir tuos, kurių protą neaptemdo niuktumas iki to laipsnio, kad savo begalingam padukime ugne ir nuodų seilėmis spiaudo į platytojus tos šventos teisybės, kuri neša žmonijai išganimą.

NE TAS DARBININKAS.

NE tas darbininkas, kurs moka naudotis
Iš svetimo triuso sudėtų vaisių,

Kurs artymo krauju nebijo mazgotis—

Kurs audrų likimo nemato baisių,—

Bet tas, kurio ranka sutrinta, puslėta,

Lyg skaudė, kurs trisias per ilgus metus;

Kurs dėvi sermėgą teip seną—skylėtą,

Kurs krauna pasauliui didžiuosius turtus:

Kurs vargti papratęs iš dienų jaunųjų,

Kurs jungą vergijos vis velka kantriai...

Kurs dirba per amžius dėl svieto didžiųjų—

Tik tas darbininku gal būti tikrai!

Neyra tas teišus, kurs teises padaro,

Kurs apkal žmoniją rėžiais kietais;

Kur brolių vargdienį į prapultį varo,—

Per kurį pasaulis paplusta kraujais!...

Tik tas, kuris skelbia vienybę, brolybę,

Kurs laužo šaltuosius tamsybės ledus...

Kurs mirti nebijo už šventą teisybę,—

Kurs barsto gražiuosius lygybės žiedus!...

Neyra tas šventas, kurs dangų darydams

Vargdienį skandino peklos gilamoj...

Kurs liandį dorybių «šventųjų» mokydams,

Vis geidžia laikyti ją akloj tamsoj...

Bet tas, kurs matydams «šventųjų» suktybę,
Vis skelbia teisybę su jausmais gyliais
Kurs stengias nuo kelio prašalint tamsybę,—
Kurs veda žmoniją *teisingais keliais!*

17. VI. 09.

S. Strazdas.

Pagal A. Bebel'į parašė Z. A.

Ateities Surėdymas.

(Tąsa).

V.

Mokslas ir Išdirbimas.

Ateities surėdyme gamta tarnaus žmonių reikalams. Bet žmonėms turės tarnauti ir mokslas. Dabar gi mokslas tarnauja arba turtinųjų reikalams, arba mokslinčių linksmybėms.

Pirmučiausia žmogus kuoplačiausia suvartos savo žinias kas link elektrikos. Ir dabar buržuaziska visuomenė kur tik gali elektrika naudojasi. Kuo labiau buržuazija vartos elektriką, tuo labiau ji revoliucionizuos minias ir laužys senus rėžius. Vienok, kaip reikiant mokės elektriką suvartoti tik prie socializmo. Elektrika gi daug spėkos mums gali duot, nes jos visur pilna. Elektriką pagamina: vandenįs, vėjai, saulės šviesa ir t.t. Elektrikos spėka viską bus galima pagaminti lengviau ir greičiau. Tokiu būdu, bus mažiau išekvota darbo spėka.

Nemažesnę naudą atneš ir chemija. Profesorius Bertolo (1894 m.) nurodinėjo, kad 2000 metais nebebus daugiau kaimo ūkių, nes nereikės žemės apdirbimo, kadangi visą maistą bus galima su chemijos pagalba pagaminti. Nebebus daugiau anglekasių ir jų streikų: karštį bus galima išgauti chemišku ir fizišku būdu. Rubežiai o tuom ir karės turės išnykti: kelias bus visur platus, nes tai bus oro kelias.

Anglies skaitlius žemėj vis mažta ir už tai žmogui parūpės, kaip saulės ir vidurių žemės šilumą suvartoti. Su žemės vidurių šilumos pagalba galima bus išrišti daug chemiškų lig šiol neišrišamų dalykų. O kas svarbiausia, tuomet bus galima be augalų pagelbos pagaminti maistą. Pradžia gi jau padaryta. Žmogus jau susekė, kaip yra sustatyti taukai, aliejai ir kitas maistas. Maisto klausimas dabar stovi grinau chemišku klausimu. Ateis laikas, kada žmonės su savim kišenj nešios chemiško maisto, kiek jam reikės. Pietūs ir pusryčiai išnyks.

2000 m. įvyks permainos, kurių mes dabar negalim net sau perstatyti. Ariami laukai, vynuogių fermos ir ganiklos išnyks. Žmogus liks minkštesnės širdies ir labiau links prie doros, nes jis nebegyvės gyvunų užmušimu. Tuomet taipogi išnyks skirtumas tarp derlingų ir niekam tikusių (dabar) žemių, o gal pustinės pasiliks maloniausiomis žmogaus pragyvenimo vietomis, nes tenai oras bus sveikiausias. Daila pakils. Visa žemė taps puikiu sodu. Vienok, žmogus tinginiu nepasiliks: laimės be darbo negali būt.— Taip nurodė Bertelo. Kiek čia teisybės yra, tegu kiekvienas tą ištiria. Mums gi svarbu tik tas, kad ateityj su chemijos pagalba galima bus pagerinti maistą ir jį turėti sveikesniu.

Elektrika ir chemija (elektrochemija), kaip nurodinėjo profesorius Tomsonas (1887 m.) prastus elementus galės perdirbti į maistą, o Vernen Simens mane, kad greičiausia pasiseks padaryti vynuogių cukrų ir paskui krakmolą. Tuo tarpu filozofas Eizler jau išrado būdą, kaip iš mineralų padaryti vynuogių cukrų. «Akmenis pavirs į duoną».

Senas mokymimo būdas turės išnykti, o jo vietą užims naujas. Kad geriau suvartoti savo spėkas išdirbime, bus įsteigtos tam tikros mokyklos. Kiekvienas lengvai galės susipažinti su nauja profesija. Visur bus įsteigtos įvairios laboratorijos. Tik tuomet aik-

štėn išeis kiek dabar pražuva įvairių talentų. Proto ir rankų darbas laikas nuo laiko mainysis ir tas naudingai atsilieps ant žmogaus sveikatos. Tarp galvos ir mesų darbo skirtumas—skirtumas, kurį buržuazija nori vis dildyti, kad palaikyti savo viešpatavimą—išnyks. Visi darbai bus vienodi: nebebus nė «augštesnių», nė «žemesnių».

VI.

Pinigų Nebereikia!

Jau žinom, kad krizių nebebus, nes išnyks tvarka, kurioj viskas remiasi pirkimu ir pardavimu. Nebėr ką pirkti, nebėr ką parduoti, nebėr ir tavorų. Kartą naujoj tvarkoj nebėr tavorų, tai ir pinigų nebereikia, kad juos nupirkti. Nauja visuomenė išdirbs ne tavorus, bet suvartojimo vertybes, išdirbimas kurių reikalaus žinomo darbo laiko skaitliaus. Visuomenei nebrūpės, kaip dabartiniams kapitalistams rūpi, sukrauti turtus; jai rūpės tik aprūpinimas visuomenės narių reikalų.

Kas pinigus krauna, turi pirkti tam tikslui darbo spėką ir paskui rūpinasi kuoilgiausia ją išnaudoti. Prie socializmo gi jei gu pamatys, kad žmonių reikalus galima aprūpinti per 3 valandas dienos darbo, tai jos ir bus įvestos. Jeigu gi visuomenės reikalavimai pakilo, o išdirbimo įrankiai pasiliks tie patys, tai ji ir darbo laiką pakels. Ant darbo laiko, kaip matome turės įtekmę ne pinigais, bet žmonių reikalais.

Dabar kapitalistas pirkdamas darbo spėką, neperka ją taip, kad paskui darbininką priversti išdirbti išdirbinių už didesnę kainą, kaip jam užmoka už jo darbo spėką. Prie socializmo niekam nerūpės išnaudoti svetimą darbo spėką savo ar visuomenės labui. Dabar kas turi dang pinigų gali nieko nedirbt ir saldžiai gyvent. Prie socializmo tik savo noru viens galės dirbti už kitą, kad kitas tarnautų *dolce forniente* (saldžiam niekonedirbimui); bet niekas nebegalės nieko priversti dirbt už kitą.

Pinigų nenaikis joki įstatymai: jie patys išnyks, nes bus daugiau neberekalingi. Jeigu kas ir užleptų milijonus, tai nebeturėtų paskui ką su jais daryti. Pinigų nebereikia! Kiekvienas už savo darbą gaus tiek, kiek išpuola ant jo dalies.

VII.

Rankų ir Galvos Darbas.

Galvos darbą dabar skaito inteligentijos darbu ir jį augščiau rankų darbo stato. Kodėl taip yra—nežinau. Gal daugumai išrodo, būk galvos darbas kuo tai geresnis už rankų darbą, būk galvos darbą reikia labiau guodoti. Dėl to, neva galvos darbo augštumo, kiti užklausia: kaip ateityje atskirs garbingą darbą nuo paprasto? Kitiems vėl ateities surėdymas nepatinka, nes ateityj galės užėiti tinginių viešpatavimas. Bet kas tai yra tinginis? Pas kapitalistus tinginiu bus darbininkas-bedarbis; bet ne vienas turtuolis tinginiu nepavadys ypotos, ką taukais apauga besėdėdama ant aukso krepšiuo. Žinia, ateityje ir vienų ir kitų nebebus. Bedarbiai gaus darbą, o tinginiams, nuo auksinių maišiukų, ateityj nebebus vietos.

Reikia dar nurodyti, kad ateityj, klausime prisirišimo prie darbo, skirtumas tarp žmonių sumažės. Žmonės bus užauginti maž—daug prie vienodų sąlygų, kiekvienas galės lengviau atrasti sau atsakančią darbą, ir tuo mažiau bus progos tinginiauti. Jeigu kas dėlei sveikatos negalės taip dirbti, kaip kiti, tai toksai nesisikaitys tinginiu ir jis turės lygias teises prie visuomeniškų turtų. Visuomenė jį nebaus už gamtos «klaidas». Ir priešingai, jeigu kas savo gabumu peržengs kitus, tai už tą negaus daugiau, nes tas gabumas bus ne nuo jo prigulintis. Tas jo gabumas turės nueiti ant visos visuomenės naudos.

Fiziškas gabumas tankiausiai priklauso nuo to, kaip žmogus

augo. Kadangi ateityj gyvenimo sąlygos ir auklėjimas bus maıdaug visiems vienodas, tai ir žmonės pasiliks vienodesni ir gabesni. Taip, žmonės užaugę 1000 metų atgal negalėtų atlikti tų darbų, kuriuos atlieka dabartiniai žmonės, nors anie ir turėtų dabartinius išdirbimo įrankius. Tą patį galima pasakyti ir apie galvos darbą. Taip, jeigu Goete vieton XVIII šimtmetij, būtų gimęs IV ir gautų panašų auklėjimą, tai greičiausia jis pasiliktu ne poeta, bet garsiu bažnyčios tėvu, ir gal šventu Augustinu. Iš kitos pusės jeigu tas pats Goete būtų ne Frankfurto patricijo sūnum, bet, paimkim, siuvėjo, tai jis greičiausia pasiliktu paprastu siuvėju. Taip pat yra ir su kitais. Darvinas ne liktu garsiu gamtininku, o Marksas neparašytų savo «kapitalo», jeigu jie būtų gyvenę 200 metų anksčiau. Gyvenimo sąlygos perdirbo juos į garsius mokslų vyrus. Jie savo teorijas nenukalė, bet pasinaudojo savo mokslų kuose ištyrinėjimuose ta medega, kuri jau buvo prieš juos.

Nuo gyvenimo aplinkybių priklausė ir garsų istorijos atsitikimai. Taip Napoleonas I užkariavo beveik visą Europą ir paskė Maskvą, nes prieš jį buvo Didžioji Francūzų Revolucija, o p tam reakcijos metas. Zigmantas, Germanijos Imperatorius, nes laikė savo žodžio ir 1115 metais Husas liko sudegintas; tuotarp 1521 metais Liuteris laisvai galėjo palikti Karoliaus V kraštą, nes paskutinis buvo nemažesnis fanatikas. Ypatos darbai ir jos gyvenimo būdas priklauso nuo tų visuomeniškų sąlygų, tarp kurių jis auga. Kadangi kiekvienas luomas ir žmonių klesą gyvena tarp kitokių sąlygų, tai jų reikalai įvairūs ir jie ne vienodai atsineša prie įvairių darbų. Taipogi tie, ką galva dirba, išaugšto žinū rankų darbo žmonės, ir priešingai—rankų darbo žmonės galvos darbininkus skaito dikaduoniais. Ir tas pažiūrų skirtumas turi būti prie dabartinio surėdymo. Tuo tarpu socializmo tvarkoj kiekvieną darbą žiūrės, ar jis visuomenei reikalingas, ar be jo negalima apsieiti. Visi darbai, kurie bus visuomenei naudingi, be kurių negalima apsieiti, turės būt vienodai guodojami, ir tuos tas tarp rankų ir galvos skirtumas, kurį dabar mes matome, turės išnykti. Tuomet niekas nesakys, kad gėda užsiimti kokiū nors darbu, jeigu tik tas darbas visuomeniškai—reikalingas, tuomet neįješkos ir garbingų darbų: visi eis dirbti, kur kam bus paraukiau suvartoti savo darbo spėkas. Išnyks tuomet ir tie dabartinieji nešvarūs (tik ne savo smarve), kaip paimkim: palukauz emimas (per banką), policijinė priežiūra ir t.t., ką ne vienas įpa danges iškelia.

Bet gal kas pasakys, kad nieks nenorės ateityj gatvių šluoti, mėsūs valyti, dirbti po vandeniu ir t.t. Ištikro, šie darbai dabar nebeiki. Vienok, neužmirškim, kad dar socializmo nėra ir kol jis įvyks, tai technika smarkiai nužengs pirmyn. Gal tuomet darbininkai ir nejaus tų nesmagumų, kokius dabar atjaučia dirbdami tuos darbus. Vienu žodžiu, mašina žmogų išgelbės. Ant gal jeigu ateities suredyme atsirastų toki darbai, kokių niekas nenorėtų atlikti, tai neužmirškim, kad ateityj bus ne anarchizmas, prie kurio ypata nepriklauso nuo visuomenės, bet socializmas, kuris reikalauja gana didelės organizacijos. Tokiu būdu, jeigu atsirastų koki darbai, tai organizuota visuomenė mokės rasti kelius kaip atlikti tuos darbus. Tokiu keliu, paimkim, gali būt tas, kad kiekvienas visuomenės naris per paskirtą jam laiką turi atlikti tokius darbus, kokius visuomenė pareikalaus. Tas, žinia, bus daroma ne dėl ypotos išnaudojimo, bet dėl visuomenės labo.

Gal dabar kiti pasakys, kad visi žmonės mesis prie lengresnio galvos darbo, ir tuomet visuomenė perdaug turės sunkumų žmones priversti atlikti rankų darbą. Čia reikia pasakyti, kad to didelio skirtumo, kokį dabar mato tarp rankų ir galvos darbo, nėra, o ateityj dar labiau sumažės. Kiekvienas žmogus žino, kad kiekvienas galvos darbas negali apsieiti be rankų darbo, o rankų be galvos. Ir katras iš jų sunkesnis, taipgi jo gana pavojinga spręsti. Greit galima apsirikti. Ant galo mokslinio darbas būna per geresnių sąlygų. Abejotina, ar visi klozetų valytojai apsimant

dirbti prosekimas, ar vis šioti apie č

Visi dar turi savo sk rankų darbo ties visuome žmonės eis s tuom prie j

SA

19. 1-1
24. VIII. 09
padavė), tod
vo, privalo b
20. 61 l
21. 15
kinta, kodėl
todėl, kad iz
tuclį ir V. l
Administrat
22. IV
23. Sus
burg, Mass. l

New Yo

LINK V

P. K-tui.
Pagal V.
K-tui išrinkt
per referendu
Inešu

Leist sek

IV ses. 4 pa

" " 11 "

" " 12 "

" " 13 "

" " 14 "

" " 15 "

V " 4 "

" " 6 "

PASARGA

rendumai pa

2. Šie

kolo «Kov.» N

štų dėlei pasi

3. To

egzempliorių.

4. a.

vienas sugraž

b.

savo už ir kie

5. Šio

kaip iki 10-t

New Yo

lėjimas bus mažesnis ir gablesni. Iktū tū darbū, kūtū dabartinis šie pie galvos darbū, gimęs IV ir gaktū ne poetu, bet Iš kitos pusės, sūnum, bet, paprastu siuvėju, siu gamtininku, o tū gyvenę 200 me i garsius mokalojo savo mokaitū prieš juos.

us istorijos atiti, a Europą ir pastie Revoliucija, o p operatorius, nesu egintas; tuotarpus aus V krašta, noro darbai ir jos gyve- gu, tarp kurių ju dlesu gyvena tarp vienodai atsineša, išaugšto žiūri i bo žmonės galvos rūj skirtumas tari ijalizmo tvarkoj i ingas, ar be jo ne- enei naudingi, be uodojami, ir tuom nės matome, turis siimti kokiu nors ikalingas, tuomet ir kam bus paran- et ir tie dabarti- tim: palukanų emi- zą ne vienas i pa-

dirbti prosekterijose, kur guli pasmirde lavonai, arba taipogi klau- simas, ar visi dregnų, nesveikų fabriku darbiniukai sutiks vaig- šioti apie cholera susirgusius ligonius.

Visi darbai turi savo blogas ir geras puses, kiekvienas žmonių turi savo skonį. Tokiu būdu, ir ateityj vienas labiau links prie rankų darbo, kitas gi prie galvos. Neužmirškim ir to, kad ateit- ties visuomenei rūpės didesnę atkreipti atydą i tuos darbus, kur žmonės eis su mažesniu noru, kad tenai gerinti darbo sąlygas ir tuom prie jo traukti atsakanti darbininkų skaitliū.

(Toliaus bus).

SANJUNGOS REIKALAI.

LSS Sekretoriaus pranešimai.

19. 1-mos kuopos narys S. Mankus savo pranešime nuo 24. VIII. 09 rezignuoja iš Sąjungos (motyvų kodėl rezignuoja ne- padavė), todėl visose įstaigose, kuriuose minėtas drg. pirmiau bu- vo, privalo būt per 1-mą kuopą ir II rajoną išrinkti kiti draugai.

20. 61 kuopos įnešimas pasiustas V. K. sekretoriui 13. IX. 09.

21. 15 kuopa reikalauja, kad viešai per organą būtų paaiš- kinta, kodėl dabartinėse blankse nėra rubrikos išdininkui. Nėra todėl, kad išdinko nereikalinga, nes pagal projektuojamą konsti- tuciją ir V. K. nutarimą, tai išdinko pareigos bus atliekamos per Administratorių ir S.T.K. Komisiją.

22. IV Rajono ir 52-ros kp. įnešimai persiųsta P. K-tui.

23. Susitvėrė naujos kuopos: Norwood, Mass. N 133, Fitch burg, Mass. N 134 ir Lawrence, Mass. N 135.

LSS Lig. Centro Sekretorius Aug. Purvis.

New York City, 15. IX. 09.

Pildomojo K-to Tarimas No. 5.

LINK V-to SUSIVAŽIAVIMO PROTOKOLO REFERENDUMO.

P. K-tui.

Pagal V. K. nutarimą (žr. «Kovos» N32, psl. 500) pavesta P. K-tui išrinkti svarbesnius nutarimus V-tojo suvažiavimo ir leist per referendum, tad

įnešu

Leist sekančius nutarimus Są-gos nubalsavimui:

IV ses. 4 parg.	V ses. 8 parg.	V ses. 17 parg.	VIII ses. 10 prg.
" " 11 "	" " 9 "	VI " 4 "	X " 5 "
" " 12 "	" " 10 "	VII " 7 "	" " 7 "
" " 13 "	" " 12 "	" " 8 "	" " 9 "
" " 14 "	" " 13 "	VIII " 5 "	" " 13 "
" " 15 "	" " 14 "	" " 6 "	" " 15 "
V " 4 "	" " 15 "	" " 7 "	" " 16 "
" " 6 "	" " 16 "	" " 8 "	" " 22 "

PASARGA. 1. X ses. 7 paragrafas turėtų būt paduotas refe- rendumui padalintas i tam tikrus skyrius.

2. Šie paragrafai turi būt išimami iš atspausdintojo proto- kolo «Kov.» NN. 26 ir 27 tame ir perspausdinami ant atskirų lak štų dėlei pasiuntimo i kuopas ir podraug atspausdinti «Kovoje».

3. Tokių lakštų turi būt nemažiau atspausdinta, kaip 300 egzempliorių.

4. a. I kiekvieną kuopą siučiamu po 2 lakštu, iš kurių vienas sugražinamas C. S-iui, o antras liekasi kuopos archyve.

b. Ant abiejų lakštų būtina turi būt pažymėta kiek bal- savo už ir kiek prieš.

5. Šio dalyko referendumas turi būti apskelbtas ne vėliaus, kaip iki 10-tai rugsėjo 1909.

New York City. 20. VIII. P. K. Narys M. M. Račiūtė.

Drg. Račiūtės įnešimą priimu su pataisymu 5-tos pasargos: Kad ne referendum turi būt apskelbtas lig 10 Rugsėjo, bet tik pa- talpinti «Kovoje» dėlei diskutavimo, kokis turi užsibaigt su spalio 10 d. 1909.

Referendumas tai turi tęstis 1-30 lapkričio.

P. K. Narys P. Norkus.

Trečias P. K-to narys drg. J. Kačergius balsuoja prieš šitą įnešimą ir paduoda savo įnešimą (žr. P. K-to Tarimą No. 6, š. «Kovos» numer.).

Taigi drg. M. M. Račiūtės įnešimas, išskiriant 5 pasargą pri- imtas 2 prieš 1 balsą. Kas link referendumo laiko, tai kadangi ta- me klausime abu draugai balsavo savotiškai, nesant ne vienoj pu- sėj daugumos, lieka neišrištu, todėl aš prisilaikysiu priimtos S-gos referendumo dvasios, leidžiant 1 mėnesį diskutuoti, 1 mėnesį laiko balsavimui.

Lig. Centro Sekretorius Aug. Purvis.

New York, 14. IX. 09.

Pildomojo K-to Tarimas No. 6.

Įnešimas drg. Račiūtės negalimas (žr. P. K-to Tarimą 5, š. num.), nes įnešta ne toje prasmėje, kaip priguli. P. K-tui palie- pė išrinkt «svarbiausius», o ne «svarbesnius» (drg. Račiutes) punk- tus. Taigi svarbesni jie yra visi, bet svarbiausiais aš randu tiktai niekuriuos.

Iš savo pusės įnešu leist per referendum sekančius paragrafus:

IV sesijos 4 paragrafą

VI " 4 "

VII " 7 "

P. K. Narys J. Kačergius.

Brooklyn, N. Y. 31. VIII. 09.

Balsuoju prieš įnešimą.

P. K. Narys P. Norkus.

Passaic, N. J. 2. IX. 09.

Balsuoju prieš įnešimą.

P. K. Narys M. M. Račiūtė.

New York City, 6. IX. 90.

Rezultatas: Drg. J. Kačergiaus įnešimas su 2 balsu prieš 1 at- mestas.

Lig. Centro Sekretorius Aug. Purvis.

New York City, 14. IX. 09.

PASARGA. Šiame tarime netapo ištisai drgo J. Kačergiaus įnešimas talpintas «Kovoje» iš priežasties, kad jame buvo ir priva- tiškas pasikalbėjimas.

Sekr. Aug. Purvis.

Pildomojo K-to Tarimas No. 7.

Įnešimas:

Įnešu, kad ateityje drg. administratorius nepranešintų per organą, kur susitvėrė kuopos, kam čarteris pasiūsta ir tam pana- šiai (žr. «Kovos» N36, š. m. psl. 564). Jis gali tai daryt, bet tik per LSS sekreto-rių. Jei palikt šitą nepatėmijus,—visas orga- nizatvyiškas darbas susikoncentruotų administracijai, tuom tarpu administratorius yra tik «bussines» redytoju, o organizatyviškojo darbo tvarkymui turim LSS Cen. Sekretorių.

P. K. Narys P. Norkus.

Pilnai sutinku su įnešimu P. Norkaus ir priemu.

P. K. Narys J. Kačergius.

Teipgi sutinku.

P. K. Narys M. M. Račiūtė.

Įnešimas vienbalsiai priimtas. Drg. administratorius teiks is ateityje jį pildyti.

Lig. Centro Sekretorius Aug. Purvis.

Da apie "Kovos" perkelimą.

LSSA 14 kp., Baltimore, Md., savo susirinkime laikytame rugsėjo 3 d. pakelta klausimas apie "Kovos" perkelimą iš Philadelphijos į Chicagą. Apsvarsčius dalyką vispusiškai, mes priėjome prie išvėdimo, kad "Kovos" spaustuvės nejudint iš vietos.

Nors Chicagoje skaitoma daugiau lietuvių, vienok yra ir daugiau spaustuvių. Philadelphijoje "Kovos" spaustuvei atsakanti vieta.

Perkeliant "Kovą" keli numeriai turėtų nebeišėiti iki viskas susitvarkytų, o šiaudien ir teip draugams nusibosta laukiant "Kovos" per savaitę.

Draugai! energiščiau sukruškime, dirbkime visi ir rūpinkimės "Kovos" pakelimu, o ji be abejonės ir Philadelphijoje galės išsivystyti ir pakakti narių reikalavimus. Tam reikia, kad visos kuopos turėdamos spaudos darbą siųstų savo spaustuvei jį atlikti, o tada nereikės užiminėti "Kovoj" vietos tais bereikalingais klausimais.

Ištikro, net keista, kad mes po kiekvieno susivažiavimo "Kovą" kraustome. Po III LSSA susivažiavimo "Kovą" kraustyta kuone per visus metus į Brooklyną, dabar po V susivažiavimui į Chicagą, po VI gal į Baltimorę, ar kur kitur, net bekraustydami nusikraustysime ant galo kur į pelkes. Juk laikraščio gerumas ir jo stovis ne nuo vietos, kur išeina, tik nuo jo apdirbimo ir skaitytojų priklauso.

Vardu LSS 14 kp., jos organiz.

J. Bulota.

PASTABA. Visai neįstabu, kad susivažiavimas, kuriam buvusi centro valdyba, įsėkmui administracija su T. Kontr. Komisija perstatė neišvengtiną "Kovos" puolimo stovį, perkelimo įnešimą priėmė. "Kovą" vienok nepuola ir apie jos puolimą nė manyti nereikia. Kad buvo netikęs šeiminkavimas ir T. K. Komisijos priežiūra, tai tas da nereiškia, kad negalima pataisyti. Susivažiavimų įnešimų priėmimą kuopos savo nubalsavimu gali priimti ar atmesti, bet negal peikt susivažiavimų darbo.

Red.

Daug triukšmo dėl bereikalo.

Chicagos kuopų atstovai V LSSA susivažiavime įnešė perkelti "Kovą" Chicagon, o dar tas įnešimas daro bereikalingą triukšmą, tegul bus leista ir man pasakyti žodelį. Nekalbant apie pasekmes perkelimo, stačiai einu prie dalyko. Chicagos 4 kuopos savo atstovus neigaliojo duoti prizadus, kad jos savo lėšomis perkels "Kovos" spaustuvę. Ar suaukaus pinigų apmokėjimui lėšų perkelimo "Kovos", tai neišrištas klausimas ir Chicagos kuopos ne nemanoma jį rišti. Užkrovimas extra mokiesčių ant sprando 4 kuopų gal ne vieną iš jų narių atgręšintų nuo priklausimo. Jeigu sąjunga nori perkelti, mes nesipriešinsime, bet nematam jokios nandos sąjungai. Kaip jau kitų draugų nurodyta yra, Chicagoje iš vertėviškos pusės "Kovai" nė kiek negali būt geriau, nes čia yra gana spaustuvių, kurių apart didelių priskaitoma į 15. Su p. Olševskiu sąjunga nieko bendro negal turēt, nėra jis socialistų draugu ir jiems nieko gero jis nežada.

Jei kur turime tarp lietuvių daug priešų, tai Chicagoje nėra. Nuo tokių lietuvių "Kovos" spaustuvė jokių darbų negaus.

Dauguma Chicagos inteligentų ir gi keistai atrodo. Kas nepažįsta Chicagos inteligentijos, tas gal manyti apie jos idealiskumą, bet ji savo spėkas greičiau atiduoda mūsų priešams, negu kad mūsų judėjimui. Špoko įrtimas už Chicagos inteligentijos "įžeidimą" ne vietoj. Jei keletas inteligentų yra gerais mūsų draugais, tai nereiškia, kad visi Chicagos inteligentai būtų socializmo šalininkai.

Dėl tų minėtų priežasčių "Kovos" spaustuvę kelti Chicagon matau bereikalingą.

Viktoras Styklius
Chicagos 4 kp. narys.

PASTABA. Rodos, drg. V. Stykliaus teisybės pasakymas turi užbaigtą tą bergždžią ginčą, kuris veltui užima "Kovoj" brangią vietą. Taigi užbaigkime apie tą dalyką, nes nėra kas ir kalbėti jeigu Chicagos draugai neapsiima savo lėšomis perkelti "Kovą", to ir negali sąjunga reikalauti.

Red.

Atsišaukimas III-čiojo Rajono kuopos L.S.S. ir į visus draugus Pittsburgo apielinkės.

Draugai Pittsburgo apielinkės III-čiojo Rajono! Per praėjusius kelis kelis mėnesius III-čiam rajone buvo viskas tylu, nebuvo rengiamos prakalbos nė jokią agitacija nebuvo girdėtis ir vis tylu visur viešpatavo. Priežastis to visko mums gerai žinomos, tai šmekla bedarbės, per tuos blogus laikus daug mus Rajone kuopelių pranyko, ir kurios gyvuoja tai ir silpnai, susirinkimų nelaiko viskas apmirė. Todėl draugai ir draugės, III-čiojo Rajono matote paskutinės konferencijos atsibuvusios, rugpjūčio 22 d. 1909 m. Homestead Pa. nutarimus, jog rajono komitetui pavesta surasti kalbėtojus ir prelegentus, idant aplankyti visas vietas Pittsburgo apielinkėje prakalboti ir prolekcijom ir stengtis kuopeles atgavinti parikusias ir sustiprinti gyvuojančias. Čia galite visi draugai suprasti, kad toks darbas ne vienam komitetui atlikti, čia yra reikalingas pritarimas visų draugų, kuriems rūpi rajono ir visos L.S.S. gerovė, reikalas kiek galint padėt rajono komitetui. (Rajono arganizatoriaus antrašą čia žemiaus rasit) Draugai juomi pasinaudokit ir praneškite organizatoriui, kad vienur ar kitur reikalingos prakalbos, o komitetas pasirūpys kalbėtojais.

Kiekvieno draugo pereiga, kuris tik supranta reikalus L.S.S. turi stengtis tvarkit kuopas ir jose stengtis viską tvarkoje laikyti. Kol mes neįstengsim visko tvarkoje kuopose užlaikyti ir nuosekliai viską atlikti tai veltui naujas kuopas organizuoti, nes jos ir vėl greit pranyksta. Todėl draugai! Kviečiame jus visus prie bendro darbo, prisidėt kas kuom galite atsišaukit, kurie galite prolekcijas skaityt arba kalbėt, atsišaukit prie rajono arganizatoriaus.

Atsišaukiam ir prie jus draugai, kurie prijaučiat socializmui ir matote ateity jo laimę. Teipgi jus malonus draugai kuopų sekretoriai malonėkit nevilkinant suteikt III rajono sekr. B.K. Kundrotavičiui žinias: a) kiek jų kuopoje yra pilnai užsimokėjusių narių, b) kiek yra piliečių, c) kiek yra simpatizuojančių socializmui ir ką, draugai, atlikot, ir priduožit žinias apie tai teisingas.

Matomai tam viskam bus reikalingas turtas (finansai) o čia III-čiojo rajono izde nesiranda. Godotinos kuopos L.S.S., kurios matote progą surengkit pokilius su perstatymais (kur galima) «Audra» teatrališka kuopelė patarnaus mums. To dėl, prie darbo, prie skubaus darbo, draugai ir draugės!

L. Verbluigevičius, 421 Fifth Avenue, Hamestead, Pa.
III-čiojo Rajono sekretorius, *B.K. Kundrotavičius*,
P.O. Box 416 East Pittsburg, Pa.

Iždininku, *A. Kiaris.*

Draugai! leje prie te tumėte liku su susirinkininkų Klivi, visi, kurie prisidėti pr

(DĒLI:

Mūsų niame sus kuopos tilų Mūsų prenumera kuopų drauziais bei j

ŠIAU

Amerik čiai, skelbi radimą pol sukdamosi i amerikietis, poliaus Rob mamjam. gos drama, l neteisiai pas deju.

Kiek ta domesniu y išėinantis di to apsakym Cook'o pusė tikrus daro nuo Dr: Cė žinoma, dē jis iškelia vė rē jį tuo «at

„Atrod milijonieru keliavova G tas, pribuv kur toliaus labai atsaka sumanymą tiko, aprūp Aut ki tuo metu ek kalnus. Ji vizijos. N Prieš p lionę per G Vasari kinkitais i

ATSIŠAUKIMAS Į PITTSBURGIECIUS.

Draugai, kurie este dalyvavę lošime «Bombos» ir prigulėję prie teatrinės kuopelės «Audra», taipgi ir tie, kurie norėtumėte likti tos kuopelės nariais, malonėkite atsilankyti į mūsų susirinkimą, kuris bus 26 d. rugsėjo š. m. Lietuvių Daininkų Kliubo svetainėje, Homestead, Pa. 1:30 val. po pietų. Visi, kurie mylite dailią malonėkite nepatingėt atsilankyti ir prisidėti prie scenos mylėtojų.

«Audros» sekretorius, *B. Kundrotavičius.*

NE ŽODŽIU BET DARBU.

(DĒLIAI «MOTERJS IR SOCIJALIZMAS» KNYGOS).

Mūsų 16 kuopa L.S.S. Meriden, Com. Savo paskutiniame susirinkime pripažino pilnai geru sumanymu 32-ros kuopos tilpusiu «Kovos» N. 32.

Mūsų keli draugai pradėjo mokėti po 10c. kas mėno del prenumeratos «Moterjs ir Socijalizmas», šiuomi norime ir kitų kuopų draugų atkreipti atydą, kad padarytų panašiai, ne žodžiais bei įnešimais, bet tikru darbu.

16 Kuopos rašt. *K. Liutkus.*

ŠIAURINIO POLIAUS ATRADIMAS.

Amerikos ir Europos netik dieniniai, bet ir moksliški laikraščiai, skelbia, ginčijasi ir aiškina šiaurinio poliaus atradimą. Atradimą poliaus arba pasiekimą žemės skritulio tos vietos, kuri sukdamosi nedaro ratų, būtent ašis, apskelbė Dr. Friderick Cook, amerikietis, vėliaus atsiliepė ir kitas kelianninkas prie šiaurinio poliaus Robertas E. Peary, taipgi amerikietis, užginčydamas pirmamjam. Palengvėle pasirodo, kad čia lošiama—rodos net intrigos drama, kol kas da neaiški, tačiau išseina į aikštę, kad Peary's neteisai pasisavinęs daktaro F. Cook'o dokumentus, apskelbė atradėju.

Kiek tame yra teisybės gal netolima ateitis parodys. Ido domesniu yra apsakymas Dr. F. Cook'o, kurį patalpino Paryžiuje išeinantis dienraštis «Herald». Ištrauką bent svarbesnių posmų to apsakymo čia noriu atkartoti, kad galima būtų spręsti ar Cook'o pusėj daugiau yra teisybės, argi Peary'o, kuris sako turįs tikrus darodymus, bet tie darodymai, kaip pasirodo pasisavinti nuo Dr. Cook'o, apie kurio iškeliavimą moksliskam sviete nebuvo žinoma, dėlto, kad kaip skamba Dr. Cook'o apsakymas, nebuvo jis iškeliavęs su tikslu jieskot «poliaus», vien tik aplinkybės padarė jį tuo «atradėju».

„Atradimas yra vaisiu mano iškeliavimo sykiu su New Yorko milijonierium Bradley medžioti Grenlandijoje. Laivas, kuriuo iškeliavova Grenlandijon medžioti, taipgi tuo vardu buvo pavadintas, pribuvo pabaigoje rugpiučio 1007 metais į uztaką Smith, iš kur toliaus plaukt jau nebegalima. Aplinkybes ir metas buvo labai atsakantis padarymui kelionės link šiaurinio poliaus. Savo sumanymą perstačiau p. Bradley'jui ir tas su didžiausiu noru sutiko, aprūpinamas mane maistu nuo savo laivo.

Ant kranto Grenlandijos Annatrack apygardoj buvo daug tuo metu ekskimosų, einančių medžioti šianinių meškų į ledynų kalnus. Jie buvo apsirūpinę gerai maistu ir šunimis vežimui pro vizijos. Nuo čia iki poliaus turėjo būt da 700 mylių.

Prieš pasibaigiant poliariškos nakties buvome pasirengę į kelionę per Grinellą pakraščiu vakarinio kranto.

Vasario 19 d. 1908 m. burelis iš 11 žmonių su 103 šunimis pakinkitais į rogutes arba šlajas iškeliavome link šiaurinio poliaus.

Šaltis sickė 83 centigradus žemiau šalimo laipsnio. Kada ėjome palei Ellesmere uztaką keli šunis krito nuo šalčio. Ir mes nuo šalčio nemažai kentėjome, bet neužilgo atsiradom užvėjo juostoje, kur keliaut buvo lengviau. Palei uztaką Nanseno, vakariniu jos pakraščiu priėjome šiaurinę jūrę 18 kovo. Iš čia šeši ekskimosai sugrįžo atgal, su keturiais gi ekskimosais ir 46 šunimis leidausi toliaus besisupančiais ledynais. Trečioj dienoj mūsų keliavimo du ekskimosai pametė mūsų. Prieš mūsų gulėjo tyras 460 mylių plotas žemės iki šiol neištirtas. Tai buvo tikslas mano kelionės. Pirmos dienos kelionės šiuo plotu buvo labai sunkios, tačiau žengėme vis pirmyn, raginami prie skubinimosi smarkaus šalčio. Vėjas vargino mūsų daugiau, negu šaltis. Tankiai priversti buvome jieškot užvėjos sniego pusynose. Dangus nuo apleidimo žinomos žemės vis buvo apsiniaukęs, kas kliudė orientavimąsi, kur esame. Kovo 30 d. padangė sick-tiek prašvito ir radome žemę, visai dar nežinomą. Buvome tada tarp 84.47 pločio ir 86.36 tolio laipsnių. Mano uždaviniu buvo pasiekti polių, todėl negalima buvo užsiimt moksliskais tyrinėjimas. Vietoje, kur buvome, buvo žemė su uoliniais krantais: kas buvo toliaus sunku buvo sužinoti. Vis ėjome priekyn besisupančiomis ledinėmis lytimis ir galop atsidurėme tuščioj pustinėj, pustynėj be jokio gyvybės ženklų. Prieš mūsų gulėjo, kaip tik akis užmato ledynai. Vėjas ir šaltis šaldė iki gyvam kaului ir vertė eiti tolyn ir tolyn, ypač kad ledas darėsi vis pastovesniu. Balandžio 7 naktis tuom atsižymėjo, kad apie pusianaktį saulė atsimušė savo spinduliais ant ledynų. Prieš tą naktį pagal padarytą observaciją buvome tarp 86.36 laipsnių platumo ir 94.2 laipsnio ilgio arba, kad iki poliaus liko da 200 mylių. Maistas mūsų baigėsi; šunis turėjome liautis šerę ir tie alkdami draskė ir edė vieni kitus. Tokiu būdu pražudėme keletą šunų. Grumojantis badas ir nepergalėtinas žingeidumas stumė toliaus. Balandžio 21 d. 1908 m. pasiekėme 89 laipsnio 59 minutes ir 46 sekundas. Mūsų tikslas, polius, buvo čia prieš mūsų. Su paskarščiauvu atlikome likusį da galą kelio ir atsiradome ant krašto žemes. Vienu žingsniu iš vienos pusės žengėme į kitą pusę žemes, iš pietų vienu žingsniu perženginėjome į laiko šiaurę. Pagaliaus!... pagaliaus!... kartojau pats sau. Buvome ant 90 laipsnio pločio, tolio gi laipsnių ten jau nėra jokių”.

DARBININKO KRONIKA.

Rusijos vidaus dalykų ministerija apdirbo projektą reorganizacijos policijos, būtent dėlei to, kad ministerio pagalbininkas Kryžanovskis tankiai užmetinėjęs, jog Rusijos policija žveriškausia pasaulyje ir neatsako praščiausioms savo priedermėms. Valdžia mano dabar įsteigt mokyklą, kur bus lavinama policijos kandidatai. Taipgi policijos uniforma ir apginklavimas bus pakeista.

Karės lauko teismas pastaromis dienomis Peterburge pasmerkė mirtin kareivį Chariną, kuris buvo kaltinamas už pasikesinimą ant gyvasties generolo Miščenko 1908 metais Turkestane, kur iš atstumo tūkstančio mąstų šovęs į minėtą generolą pažeisdamas jį į ranką.

Samaros mieste (Rusijoje) burys nežinomų užpuoliku užpuolė ant krasos ir nušovė tris policijantus ir naktinį sargą apiplešė krasą, išnešdami apie 40 tūkstančių rublių. Banda po to atliko karišką mušį su geležkelio sargyba ir ginklu paėmė lokomotyvą, nuvažiavo. Lokomotyvą atrasta už poros mylių nuo miesto. Plešikų nesuimta nė vieno.

Ispanijos valdžia paskatinta tuo, kad pasisekė nuslopinti revoliuciją, su visu savo žiaurumu ėmėsi už išnaikinimo priešingų jų valdžiai ir anarchistų. Pastaromis dienomis valdžia prisakė

konfiskuoti Paryžiuje leidžiamą laikraštį «Humanite», kuris peikia valdžios reakciją; areštavimai ir kratos—tai kasdininiai nuotikiai. Areštuota teipgi Barcelonoj mokyklų direktorių, kaltinamą už priklausimą «priešingųjų partijon».

Austrijos sostamiesčio dienraštis «Die Zeit» praneša, kad Čekijoje rengiamas sukilimas. «Die Zeit» motivoja, kad Slavų Unija paskutiniame savo susirinkime smarkiai paniekino vidaus reikalų ministerį Aehrentelį, kuris valdininkams rodes dokumentus, kad Čekijoje rengiamas sukilimas, jei Austrija pradės karę su Serbija.

Švedijos darbininkų streikas tęsiasi toliaus. Kablegramus (jūrinės telegramas) nuo Švedijos šalies darbininkų sekretarijato aplaiko ir «Kovos» redakcija ir tik tos žinios yra tikros. Padėjimas be atmainos. Kovoja da 150 tūkstančių darbininkų, kurie nors pergyvena labai sunkų laiką tačiau pasirengę kovoti patol, pakal suvienyti darbdaviai nebus pergalėti. Tie kovotojai mūsų draugai darbininkai per savo sekretorių Harman Linquist ir per savo atstovus New Yorke: Sandgreeną ir Tholiną atsišaukia į mus lietuvius darbininkus, kad pagelbėtume jiems kovoti su kapitalizmu. Męs negalim kitaip jiems pagelbėti, kaip tik apgindami kovotojus nuo badinės mirties. Draugai! atminkime, kad jie kovoja sykiu ir už mus, naikindami tuos pančius, kuriais surakino mus visus tarptautiškas kapitalizmas.

Rusijos ministerių pirmininkas Stolypinas, leisdamas laiką savo dvare, apygardoj Kauno, priėmė 8 d. rugsėjo Kauno žydų deputaciją, kuriai patarė tikėtis, jog ir žydų padėjimas pasigerisias by tik žydai pasiliko «išmintingais» ir pagelbės valdžiai išnaikinti visokius nenuoramas.

Penzos mieste (Rusijoje) degtinės sankrovoje pasidarė gaisras ir sunaikino 50 tūkstančių viedrų spirito cisternėse, o 4,500 viedrų degtinės buteliuose. Valdžia aplaikė nuostolio apie 285,000 rub.

Vokietijos klerikalų atstovas nuo Sakso-weimar apskričio Wilhelm Schack, išrinktas į parlamentą, likos suareštuotas už varymą prekybos gyvuoju tavoru (t.y. merginoms, parduodamoms į paleistuvystės namus). Tyrinėjimo pasekmės teip kompromituoja Schack'ą, kad turėjo atsižadėt mandato kaipo atstovas parlamente, o teipgi atsisakyti nuo vokiečių tautiškos prekybos pagelbininkų sąjungos pirminiko vietos.

Schack'ui grėšia kalėjimas, bet girdėtis, kad jis sakosi esąs sergančiu nervų suirimu ir reikalaujās patalpinti jį ligonbūtyje.

Rinkimai kandidatų į atstovus iš tos priežasties nenusisekė ir trės antru kartu atsibūti. Klerikalų buvusis kandidatas Schack buvo keletu balsų daugiau už socialistų kandidatą gavęs, dabar, rodosi bus socialistų laimėta.

Iš Amerikos darbininku gyvenimo.

Streikas atsinaujino. Pittsburgo priemiesty Me Kees Rocks'e užsibaigęs andai streikas, 15 rugsėjo dieną atsinaujino. Sustreikavo darbininkai dėlto, kad kompanija nors prižadėjo išpildyti visus jų reikalavimus, neatstatė nuo darbo darbininkų neapkenčiamų prižiūrėtojų ir meisterių. Amerikonai darbininkai vienok pasielgė nesolidariškai ir neapleido darbo sykiu su darbininkais ateiviais. Sustreikavo tik 5 tūkstančiai darbininkų. Amerikonai darbininkai apleisdami darbą apreiškė, kad streikuoti juos priverčia ateiviai darbininkai. Streikininkų vadovas C. A. Wise kalbina darbininkus sugrįšti darbui, tikrindamas, kad jų reikalavimai bus išpildyti, bet darbininkai nežada sugrįšt patol, pakol kompanija neprašalys tų bosų ir foremanų, kurie buvo streiklaužiais.

Antrasis darbininkų streikas McKees Roche užsibaigė greičiau, negu besitikėta ir tai tokiu būdu, kokis da nebuvo paminėtas streikų istorijoje. Amerikonai darbininkai atsimetę nuo darbininkų-ateivių skaitliu 2,000 asmenų su iškelta vėliava sugrįžo darban 17 d. rugsėjo rytmetryje. Pakeliui prisijungė prie jų apie 1,500 chorvatų ir 600 italų

Prie dirbtuvių tie atsimitusieji nuo streikininkų darbininkų sutiko susirinkusius lenkus, lietuvias ir kitus darbininkus, kurie užprotestavo prieš tokį provokatorišką pasielgimą, bet kad milžiniška diduma suėjo į fabriko kiemą ir protestuojanti pasekė didžiūmą.

Toks streiko užbaigimas, rodosi, sako, kad kompanija eilėse kovojusių darbininkų rado nemažai parsidavėlių, nors ištikrųjų panašios žinios da reikalauja patvirtinimų ir platesnių paaiškinimų.

ALEKSANDER SWIETCZOWSKI.

Senis ir Kudikis.

[Iš lenkų kalbos.]

— Ir dėlkogi tu gimiai?
— Kad gyventi.
— Gyventi? Tas žodis, mano mažyti, kitaip skamba iš lopšio, o kitaip iš kapo. Tu jį ištari su vilčia, o aš su sielvartu. Mano žodžiai skamba paprasta einančių į kapus daina.

— Kiek žmonių tiek dievų, o kiekvienas sunus yra visus savo tėvo patirumu tutingesnis.

— Patirimu?... Jeigu męs kentetume tik vien už savo kaltybes ir suklydimus bei net ir už paveldėtą tėvų nuodemės palikimą, tikėk man, kad gyvenimas būtų smagia žaile. Bet tu turi nekartą kentet už tat, kad užgimiai, kad tavo krutinė nori kvėpuoti tuo, o ne kitu oru, kad tavo širdis plaka tam, o ne kitam balsui, kad... Kudikis nepažįstas žmogiškos esybės sąlygų, ar tu žinai, kad tavo odos parva, bei susiraitymas tavo gražių plaukų gal atgabenti tau kančias ir susikrimitimą!

— Laikas žengia priekyn, o paskui jį viskas sykiu, ką tik jis neša savo iščiuję.

— Pažvelg į upę: jōs sriovės bėga lygia vaga priekyn, det užsisukimuose darosi sukuriai, o tyruose mikštuose krantuose išsilieja išsiplėtoja, patvinsta. Teip plaukia ir išsivysto civilizacija. Nesvajok, kad vysiesi smarkiai tekančią sriovę, nes trenks ji tave į uolą ir nutekės, išsilies, paplės klo nyje ir išnyks platybėj.

— Sukrius uolinius krantus galima išgriauti ir lygiais padaryti; nebus sukurių nebus užliejimų, sriovė tekės sau paskirta vaga, suteikdama rasą krantams, neužliedama jų.

— Galima? Tau galima atleisti už nesuomone, kaipo žmogui, kuris šiandien užgimė. Sakykgi ar ištyriai žemę, kur slepia ji savo ugnikalnius bei šaltinius; sakyk geriau, kad iš titnago gali išdirbt pintį, o iš korkos peilį, sakyk geriau, kad iš sniego išdrožiai stovyklas, o iš murmurų išputiai pusles, bet nesakyk, kad visados ir visur be užtraukimo sau pavojaus lazda pavadįsi lazda.

— Abejoti, seni, arba niekini gyvenimą, kad lengviau su juo tau būtų skirtis.

— Bedinas, mižyti, neperspėji kas tavęs laukia, neper-

matai apsirikimų
erškečiais apaug
suzestu. Ne vi
širdį ir užnuodį
mas mes į praga
rias prapulties si
jausti nupuolimo

— Kodėl
palieka kankinti

— Delto,
mų, gyvuliško

Jeigu vaisinime
žetų iki burelio į

— Pliovoj
— Senovė

nam iš mūsų le
Ir tu tą atkartosi

vystyklas. Nes
iškult tavo buto

vogt tau pagalvę
žudyt tau motiną

sudegti, gali pu
kliudytos tavo ša

— Žmone
— Teisės!

priešingu toms te

— Nekan
pasargų net neat

likiau jo elgeta—

—Klysti—r
kalavau! Visai

kinės, vien kad
mano krėpšys bu

pelis. Ir to ne
skriudimą kitų,

ardau ramumą.
maščiau. Kas

išvydau grasinan!

— Atsargi
— Aš žiur

— Ir į mė
— Sapnuc

— Nesapr
mi, atėmė sau te

kuo naudojosi, r
išvydęs ant daug

ateitį, bet aš ne,
pripilinti lizdelį

muselių ir atsige
lizdelį, o šaulys b

į mane. Teip, n
laidus, bet svieta

ta aplėbtį visą
visur ne jo žemė.

— Ar tu i

užsibaigė grei-
buvo paminėtas
nuo darbinin-
va sugrižo dar-
ė prie jų apie

kų darbininkų
sininkus, kurie
bet kad milži-
uojanti pasekė

ompanija ellėse
nors ištikrųjų
platesnių pa-

kitaip skamba
ia, o aš su el-
ančių į kapus

as sunus yra vi-

ik vien už savo
tėvų nuodėmės
smagia žaibė.
imiai, kad tavo
avo širdis plaka
s žmogūškos e-
bei susiraitymas
ir susikrimitimą!
viskas sykiu, ką

lygia vėga prie-
ruose mikštuose
plaukia ir išsi-
narkiai tekančių
silies, paplėsis klo

griauti ir lyginis
sriovė tekės su
žliedama jų.
suomone, kaip
ar ištyriai žemė,
s; sakyk geriau,
peilį, sakyk ge-
urmurų išpatiai
užtraukimo su

ia, kad lengvin

es laukia, nep-

matai apsirikimų savo viltyje, kurią greit pražudysi, eidamas
erškečiais apaugusiu keliu, net perėjęs išvysi save nuogu ir
sužeistu. Ne vienas aštrus akstinas išplėš tau akį bei įstigs į
širdį ir užnuodys sielą. Man vienok negaila. Jei tave liki-
mas mes į pragarus, jei krisdamas atsimušinėsi į kietas ir ašt-
rias prapulties sienas, tada panorėsi galvos trukimo, kad ne-
jausti nupuolimo. Tokiu pragaru yra gyvenimas.

— Kodėl tėvai nemiršta bevaikiais, kam liuosneriai
palieka kankintinius?

— Delto, kad vaikai visados yra besuomonių apsvaigi-
mų, gyvuoliško pageidimo ar neapsvarstytos žaislės vaisiu.
Jeigu vaisinime jų dalyvautų protas, žmoniška giminė suma-
žėtų iki burelio pakakintų riebumu penimių.

— Pliovoji, tėve, smegenys tau susirgo.

— Senovės išmintinčius laimino dievus, kad kiekvie-
nam iš mūsų leidžia atimti gyvenimą, bet niekam—mirties.
Ir tu tą atkartosi pirma, negu nuo tavęs nupuls paskutinis
vystyklas. Nes ar tu pažįsti savo likimą? Gatvininkas gal
iškult tavo buto langą ir įleist pasiutusį šaltį, vagis gal pa-
vogt tau pagalvę ir paklot ją savo šuniui, žmogžudys gal nu-
žudyt tau motiną, kad atimt nuo jos sidabriņį ignosėlį, gali
sudegti, gali purvuose prasmegti,—o teisingystės stygos, pa-
kliudytos tavo šauksmų neišleis jokio skambėsio.

— Žmonės daboja jau ne angelų dvasios, bet teisės.

— Teisės! Jos išrastos, kad prievartai duot spėką,
priešingu toms teisių nesulauksi.

— Nekankink manęs prieštaraujanti dvase, nes tavo
pasargų net neatmenu. Jei negalėsiu tapti pasaulio valdonu,
liksiu jo elgeta—o išmaldas man suteiks.

—Klysti—neduos. Ar manai, kad daugiau nuo jo rei-
kalavau? Visai ne! Netroškau, kad mano naginės butų šil-
kinės, vien kad leistų man jas sulopint, nereikalavau, kad
mano krepšys butų pilnas, vien kad jame butų duonos kam-
pelis. Ir to neturėjau. Kad triusiai, mane kaltinta už
skriudimą kitų, kad dainavau, varyta mane šalin, nes sakė
ardau ramumą. Kartą atsisėdęs ant akmens prie kelio užsi-
mąščiau. Kas toks papurtė mane už peties, atsizvelgiau ir
išvydau grąsinantį:

— Atsargiai su svajonėmis!...

— Aš žiurau į mėnulį—atsakiau.

— Ir į mėnulį taip ilgai žiurėt neturi tiesos.

— Sapnuoji seni.

— Nesapnuoju, teisybę sakau... Žmonės teises kalda-
mi, atėmė sau teises. Proseniai mano gyveno laimingai, vis-
kuo naudojosi, nieks jiems nebuvo užginta. Mano tėvukas
išvydęs ant daugaus ypatingą žvaigždę, svajojo apie geresnę
ateitį, bet aš ne, aš netroškau daugiau kaip kregždutė: kad
prilipinti lizdelį po numylėta pastoge ir ore pasigauti keletą
muselių ir atsigtelt vandens iš upelio. Piktadėjiai išdrąskė
lizdelį, o šaulys besilavindamas šaudyme nuolatos taikė šuvius
į mane. Teip, mano mažyti, savo reikalavimuose buvau nuo
laidus, bet svietas nelygiai dalino savo dovanas. Vienam leis-
ta apglėbti visą pasaulį, kitiem nēr kur pedos pastatyti, nes
visur ne jo žemė.

— Ar tu ištikrųjų triusiai?

— Triusiai, teip sunkiai triusiai, kad iš mano kuno
ne prakaitas, bet kraujas lašais sunkdavosi. Matanti ant ma-
no rankų ir veido kraują rėkė, kad žmogžudystės krauju su-
siteršia. Turėjau slėptis ar bėgti. Kada sodinau medelius,
kaimynas pasergėjo: pakirsk, tegul neauga labai augštai...

— Kas?

— Kiekvienas, kuris nekenčia uždraudimų.

— Nesupranti manęs, seni, kalbi neaiškiais, nesupras-
tiniais žodžiais, kurie girgzda ir barška, kaip sausi skeleto kau-
lai, bet nepertikrina.

— Suprasi mane, kuomet pats mirt rengiesi.

— Gal, bet dabar ne. Ačiu tau tik už tai, kad savo
skundus pieši, kaip užkerėjimo žymes, man nesuprantamas.
Jeigu juos atspečiau, pražudyčiau viltį, kuo yra siela kudikio.

— Užlaikyk ją sykiu su mono linkėjimu: idant su tuo
pačiu išsitarimu gyvastį užbaigtum, su koku jį pradedi. Vi-
liojimasis duoda drąsą. Drąsiausiai plaukia jura tas, kurs ma-
no, kad apačia valtys yra dugnu gilmės, o vėjai supuoklės vir-
vėmis. Pagaliaus turi jauną akį, tat gal ir toliau matai.
Prieš mane guli jau tik begalinė tamsa, apšviečiama išskilia-
mos griežiančių dantų kibirkštimis.

— Aš matau tolymus žiburius ant žemės ir spindan-
čias žvaigždes ant dangaus.

— Ar ištikrųjų matai?

— Teip. Tu jų spindulius ir šviesą man dengi, bet ne
užgesįsi.

— Svajotojau, klejoji! Tai vilko akys ar tigro tykojan-
čio šilo tankumyne. Ha, ha, ha! pasaulis turi kasdien mai-
nyt žmones, nes gimusiem tik tegali suteikt valandėlę laimės.
Turėsi, tik nepasigosc nieko daugiau už tai, kuo akmuo pasi-
ganėdina, nemislindamas, nejausdamas nieko, nors ratai kas-
dien jį trina kojos mindo bei guli pamate altoriaus ar laiko
ant savo nugaros arką ramybės.

— Meluoji.

— Mirštu.

— O aš gyvėsiu.

— Gyvėsi, nes gyventi turi.

— Jis, mirė. Aplink girždiu tylius balsus: jis pasa-
kytų, kad tai grąsiančios suokalbos ar murmėjimai neužganė-
dintųjų, o aš manau, kad tai meilingi kugždėjimai:

Liuli, liuli, sviets gražus.

Liuli, liuli, sviets puikus,

Liuli, liuli, sviets, teisingas,

Liuli, liuli, sviets laimings...

J. B. S.

Ne tyku!

Nurimo... nutyko—it po lietui... Bet pasigirdo aidas, kaip
reptilijos, turinčios prispaustą galvą, pasjudino, pasikrutino, iš-
vydo, kad esą be spėkų, tik sučypė skardžiu balsu, kad net šiur-
puliai per kūną perėjo (žr. «Kovas» N36, «Nauji dirba geriau»),
pasakytą: «kurie yra sąjungos nariais tik tada, kad sąjungos įstai-
gose vietą gauti (Purvis, Baniulis, Jusaitis)». Nepamatuotas pa-
sakymas, tik viešas melas.

O padaryt ex-administratoriui, kad Antonov yra užsimokėjęs,
tai tik nuspiaut, šakar—makar, aš klaidą padariau, į knygas neįra-
šiau...
P. Sinkus.

Laiškai iš Europos.

Švedijos darbininkų visuotinas streikas.

4 Rugpiučio š. m. prasidėjęs visuotinas streikas Švedijoje viso svieto proletariato akis atkreipė į save. Su pasistebejimu ir atyda seka tą milžinišką kovą. Neveizint anu bado, 300.000 darbininkų kaip vienas žmogus laikosi.

Kuomet «visuotino» streiko naudingumas mūsų laikraščiuose ir susivaziavimuose tebėra dar rišamas, Švedijos darbininkai jau pradėjo pirmą vagą. Ne politiška, bet ekonomišką visuotiną streiką jie apskelbė.

Žingeidų arčiaus patirti-kamegi tos priežastis, kad panašus streikas galėjo prasidėti ir teip puikiai tęsties? Kokiu budu viena diena, kaip stebuklingos lazdelės mostelėjimu, pabirkai ir telegrafai, tramvajai ir vežėjai, net numirėlių lydetojai ir tie metė darba? Kamegi tos priežastis?

Kad atakyt ant to klausimo reikia įsigilint į Švedijos ekonominius santykius. Čia mes rasime atsakymą.

Švedijos paskutiniaisiais dešimtmečiais žymiai išaugo pramonija. Krašto turtingumas giriomis buvo priežastim išsitobulinimo medžių išdirbimo. Paskutinė pramonijos šaka daugiau siai iš darbininkų užima. 40 tukstančių dirba vien tik prie tartokų. Puikios girios duoda progą poperos pabirkų pletėjimuisi. Apart medžio, kraštas turi nemažai ir geležinės rudos. Apie 30 tukst. darbininkų dirba kasyklėse.

Kad parodyti, kaip greit pramonija pletojos, gana tik žvilgtelėti į sekančias skaitlines. 1892 metuos Švedijoje buvo tik 4471 pabirkai. 1904-uose-gi skaitlius jų jau išaugo iki 12 tukstančių. Šiandena, beabejo, dar daugiau yra.

Iš viso šalis skaito 400 tukst. darbininkų iš abelno skaitlius gyventojų—5,400,000. Apie 300 tukst. dirba pabirkuose, o organizuotų yar apie 200,000.

Bet vien organizacijos negali užtekti, kad tokį didelį streiką pravesti. Reikia čia išsilavinimo. Reikia praktikos masiniuose judėjimuose.

Politiškas ir ekonomiškąs judėjimas suteikė švedijos darbininkams atsakančią praktiką, davė progą pereiti reika lingą mokyklą.

Jau 1894 metuose organizacijos nutarė pradėti varyti agitaciją už visuotiną streiką, kad išgauti visuotiną balsavimo teisę. 1902 visuotinas streikas nuo 15 iki 17 gegužės mėn. dienai buvo puikiai laimėtas. Parlamente buvo pravesstas reikalaujamas įstatas. Bet kada valdžia norėjo vėliau šiek tiek suvaržyti tą teisę darbininkai vėl nutarė pradėti visuotiną streiką.

Bet tas nutarimas neprisiėjo vykdyti; valdžia pabijojosi ir išpildė reikalavimus.

Ne mažesnę rolę prie dabartinio streiko prirengimo sulošė ir profesionalinis darbininkų judėjimas; jis irgi nemažai kovų pragyveno. Teip 1899 m. didelė kova tartokų darbininkų; 1903 nemažiau kaip 15,000 geležies pabirkų darbininkų streikas iškovojo tuomet teisę sąjungas tvirti. 1905 m. 18.000 metalo ir geležies pabirkų darbininkai iškovojo minimum

uzmokesnį. Darbininkai šiuo žygiu išleido arti pusantro milijonų rublių (3 mil. kronų).

Bet teip puikiai organizuotoms darbininkų minioms šie vi priešais ne silpnesnė pramoninkų organizacija.

Pramonijai augant augo ir tvirtėjo tie du priešai. Darbininkų organizacijos, kuriose vis didesnės ir didesnės darbininkų eilės telkėsi, ir pramoninkų organizacijos, kuriose augo kapitalai.

Su baile artinosi neišvengiamoji valanda, kuomet tos dvi priešingos galybės susitiks.

Iš laikinės pramonijos nekuriuose šakose suritęs panaudoję pramonininkai panorėjo suardyti arba bent gerą smūgį užduoti darbininkų organizacijoms, teip neakenciamoms.

Bet apsiriko. Darbininkai prisirengę buvo. Ir pastali spėką priešais spėką.

Puikus Švedijos darbininkų susiorganizavimas padėjo netik visus organizuotus darbininkus į streiką įtraukti, bet ne mažos eilės ir neorganizuotų, nesusipratusių darbininkų pridedo prie tor kovos.

Streikas prasidėjo ne dalto, kad pramoninkus bado neslopint. Nė pinigų, nė laiko tokiems experimentams proletarijai neturi. Švedijos darbininkai nori, kad valdžia aprubežiuotų kapitalo saualę ir visagalę. Kad pramoninkai guodotų darbininkų organizacijas.

Tokiu budu visa kova vėl pavirsta į politiška, ir eina prieš dabartinę valdžią, kuri didžiumos reikalus aukuoja mažai saujalei turtingųjų.

Galinga yra kova, ir šimtai tukstančių viską aukuoja. Vyrai, moters ir vaikai kenčia bādą, tvirtai tikėdami į proletarijato solidariską ir kovos laimėjimą.

Šita kova ir mumise, kitų tautų darbininkuose, turi suta dint mintį, kad kova su išnaudotojais, kaip likimas, neišvengiamą. Kad kasdieną ir mes turim rengtis. Mes turim stengtis suprasti, kad sociališkoji revoliucija, paskutinė didelė kova tarp triuso ir kapitalo tik išliuosuos nuo visų pančių proletarijatą.

J. Šitas—Klas.

PROLETARJOS DRAUGO MIRTIS.

Rusų laikraščiai praneša liudną žinią, kad 19 rugpiučio Antrosios Dumos atstovas, draugas Severian Dšugeli Tiflise kalėlme pasimirė.

Jis vos tik—ką 27 metus užbaigęs jaunikaitis, buvo Kurlaiso gubernijoje atstovu į Antrąją Dumą išrinktas, kur jis nemažai prisidėjo prie milžiniškos kovos prieš kilančiąją reakcijos bangą.

Kuomet antroji Duma liko išvaikyta ir socijal-demokratų dumos frakcijos liko į teismą patraukta Dšugeli pabėgo laimingai ir nuo to laiko be atilsio darbavos, iš vietos į vietą kaipo nelegališkas partijoj. Kančios ir vargai visai sulautė jo ir teip jau silpną sveikatą.

Pora mėnesių atgal jis liko gruzinų laikraščio «Tševeni-Astri» redakcijoj Tiflise suimtas. Jį teipgi butų sutikęs ilgas procesas ir toks pat bausis likimas, koks jau jo 35 drau-

gus suliko. jos katgoros 30-tų mirusį draugų draugų, gyvenimas jo, kaip savas dės.

Rusų scenos jubil 15 dieną lietuvių dinamą pinguos miestely. Idomu, liktamjame rativinio per kart smarki sveikalą.

Per 10 pirmyn, ir j savo tėvyniš kalavimų au

Rusijos Rusijoje ir si Ta pat Amerikoje

Lietuvo kaitė gavo F mėnesinį la vestas daugi

Antrą li vo leidimą l

Lietuvo Vilniaus «Vi

Jau išėj leidziamojo l pranešę vadi nios». Pirn niams dalyki rašoma šiat mas marijavi veizda švairi, Eina iš javitų atskal

Istorija v suomet stengė

gus sutiko. Mirtis išliuosavo nuo kalėjimo kančių ir Sibiri
jos katargos.

30-tų metų nesulaukęs, panašiai į keletą mėnesių atgal
miręs draugą Dšaparidze, panašiai į šimtus ir tukstančius
drąšių draugų, jis kovoj prieš kruviną carizmą galvą padėjo.
Gyvenimas jo proletariai prigulėjo. Ir proletarija neužmirš
jo, kaip savo sunaus, kurs jo išliuosavimui savo galgą pagul-
dė.

J. Š.—K.

IŠ LIETUVOS.

Rusų laikraštis «Birževyje Viedomosti» apie Lietuvį
scenos jubilėjų apvaikščiojimą Lietuvoje, rašo: «Rugpiučio
15 dieną lietuvių visuomenė iškilmingai apvaikščiojo 10 me-
tų lietuvių scenos jubilėjų. Iš viso prieš 10 metų buvo vai-
dinamas pirmasis lietuvių kalboje mėgėjų spektaklis Palan-
gos miestelyje.

Idomu, kad kai-kurie tame pirmajame lietuvių kalba at-
liktamjame spektaklyje dalyvavusieji neišsisuko nuo adminis-
tracinio persekiojimo: juos patraukė atsakomybėn, nes tuo-
kart smarkiai buvo užginta spauzrint ta kalba bent kokį
«veikalą».

Per 10 metų lietuvių scena padarė gana didelį žingsnį
pirmyn, ir jaunoji karta drasiai ėmėsi darbo, kad pastčius
savo tėvynišką sceną tam tikroje savo tautos kultūrinių rei-
kalavimų augštumoje”.

Rusijos vyriausioji spaudos valdyba užgynusi pardavinėti
Rusijoje ir skaityti Italijos laikraštį «Asino».

Ta pati valdyba užgynusi traukti į Rusiją kai-kuriuos
Amerikoje leidžiamuosius lietuvių laikraščius.

Lietuvoje žada eiti nauji laikraščiai: Teresė Koblins-
kaitė gavo Kauno gubernatoriaus leidimą leisti lietuvių kalba
mėnesinį laikraštį «Lietuvaitė». Eisiąs Kaune, ir bus paš-
vestas daugiausia lietuvių moterų reikalams.

Antrą laikraštį juokų mėnesinis laikraštis «Garnys», ga-
vo leidimą leisti Kaune Veronika Sauglinaitė.

Lietuvos Marijavitai jau pradėjo leisti savo laikraštį.
Vilniaus «Viltis» apie tą laikraštį štai ką praneša:

Jau išėjo iš spaudos pirmasis lietuvių kalba marijavitų
leidžiamoj laikraščio numeris. Laikraštis, kaip jau buvome
pranešę vadinasi «Marijavitai» ir jo priedas «Marijavitų Ži-
nios». Pirmoji dalis—«Marijavitai»—paskirta ištiesai tiki-
biams dalykamis ir raštams, antroje dalyje «Marijavitų Žinios»
rašoma šiaip-jau visokios žinios. Visas tas laikraštis skiria-
mas marijavitų atskalai praplaniti. Paviršutinė laikraščio iš-
veizda švari, formatas didokas, kaip ir lenkiškasis «Mariawita».

Eina iš Lodzės (Lenkijoje); redaktoriumi pasirašęs mari-
javitų atskalos tėvas, kun. Kovalskis.

Istorija visų despotizmų parodo mums, kad prispaudėjai vi-
suomet stengėsi išsiteisinti, pasiremndami ant faktų ja gi sugalvotų.
—J. Medzini.

KĄ RAŠO LIETUVIŲ LAIKRAŠČIAI.

«Vienybė Lietuv.» N37, korespondencijoje iš Boston, Mas.
J. P. Raulinaitis praneša, kad «Keleivio» leidėjai J. Gegužis ir St.
Michelsonas tapo areštuoti už apkaltinimą Gurkdaunio, būk šis
Rusijoje užmušęs žandarą. Byla likos perduota prisaikintojų teis-
mui, kuris apskundimą nagrinės spalio 10 d. Suimtuosius užsta-
čius kaucijos \$1,000, paleido.

Žinutė, kaip žinutė, nieko tame nebūtų keisto, jeigu «Kele-
vio» leidėjai ir redaktorius nebūtų socializmo šalininkai, dagi są-
jungiečiai. Tegul «Keleivio» kaltinamasis Gurkdaunis ir būtų
teip padaręs, tai, rodos, ne «Keleivio» pareiga revoliucionierius
kultinti ir nurodynėti juos valdžioms.

Ką gi tas reiškia? Kvepia kuo tai šlykščiu.

MUSU KALENDORIUS.

(Pirmoji skaitlinė yra senojo skaičiaus, antroji — naujojo.)

Rugsėjo Mėnuo.

15-28—1864m. Suėjimas S Martin Hall, įkurta tarp-
tautinė.

16-29—1902m. Mirė garsus prancuzų raštininkas Emi
le Zola.

17-30—1890m. Panaikinti įstatymai prieš socjialistus
Vokietijoj.

18-1—(spal. n. s.)—1897m. Naktį areštai ir kratos tarp
lietuvių ir žydų darbininkų Vilniuje ir jo apylinkėse.

19-2—1893m. Maskoliai sušaudė Telšiuose dėl maišto
kunigus Gargą ir Noreiką.

20-3—1898m. Vokiečių Partijų susivaziavimas Stutt-
garte—1897 Hannovere.—1887 St. Gallen.

21-4—1830m. Apgarsinta neprigulminga Belgija.

KLAIDU ATITAISSYMAS.

Korespondencijos iš Shenondoah, Pa. N. 38 «Kovos»
įsiskverbė klaida, kur pasakyta L.S.S. 28 kuopa rengiasi su-
lošti dvi dramas,—tuo tarpu turi but: «teatrališka kuopelė»
rengiasi sulčsti, ir t.t., o ne L.S.S. kuopa. Taigi atitaisom.

Krasos dežutė.

Omahos Kupriui. Kadangi tas pat, ką pranešate ką tik
«Kovoj» tilpęs, tai jūsų korespodencijos, kaip to paties dalyko at-
kartojimo negalime sunadoti. Malonėkite ką naujesnio pranešti.

K. Didjurgis. Tai paprasti kasdieniniai atsitikimai, neverta
nė miuoti, nes paminėjimu tų atsitikimų nesumažisime, nė pataisy-
sime blogų.

Neasgadneliui. Prie progos gal bus galima tokio turinio rašte-
lis sunadoti, bet kol kas nėra priežasties apie tai rašyti.

«Kovai» Atsiųsta Rankraščiai.

J. Neniūsus—Socializmo mokslas Indijoje; *Špokas*—Kodėl?
«Gleva» (beletristika), Abduracija, Ar likta mums vargti, Inno-
vacija (stratpsneliai).

S. Strazdas—Švedijos karžyzygiai; *Šunims*; Darbo Diena, (ei-
lės); *J. J. Neniūsus*—Charles Darwin, 1809—1909 m.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieros, nepersiviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas.

Žinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinimų. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpintos.

Benld, Ill. Šiam miestelyj, kuris da jaunutis jokių kitų išdirbisčių nėra, apart anglių kasyklų, kur darbas eina neperpraciausia.

Lietuvių čia gyvena pusėtinai burelis: šeimynų yra apie 60, ir pavienių apie tiek. Susipratimas ir organizacija, jeigu stovėtų ant tikro kelio nebutų peiktini. Yra čia lietuvių Neprisklusmingas Kliubas su 75 nariais ir L.S.A. kuopa su 70 narių, Šv. Juozapo pašelpinė draugystė ir L.S.S.A. kuopa su 20 narių.

Rugsėjo 7 d. buvo čia L.S.S.A. kuopos parengtos prakalbos. Kalbėjo drg. D.J. Kasparka iš Chicagos, aiškindamas darbininkų padėjimą, pradėdant nuo senovės iki šių dienų mūsų padėjimo.

Po prakalbai deklamavo maža mergaite Milė Buškevičiūtė. Po to dainavo Ona Naikeltienė, M. Karalienė ir K. Guzevičienė, kurios padainavo gana gražiai dvi dainutes. Va karas matomai visiems patiko, kad linksmiems delnų plojimams po kiekvienos veiksmės nebuvo galo. Tik viens šikšnosparnis, kuris matomai nekenčia teisybės šviesos įsimylėjęs į tamsybę pradėjo rodyti savo siauraprotiškumą, bet tik save neišmanėlis apjuokė. Smagu yra paminėti, kad mūsų miestelio moters ir merginas noriau už vyrus griebiasi už švietimosi.

Draugai ir draugės! tik apšvieta yra mūsų ginklas, tik susipratimas atneš mums išganymą ir nuvers nuo mūsų sprandų tą vargo ir skurdo jungą. Griebkimės už to ginklo, kovokim ir jieškokim tikro kelio, kuris išves mus iš šiaudieninio padėjimo.

J.J. Guzevičius.

Burlington, NJ. Darbai šiame miestelyj neblogai eina, tik nždarbis darbininko, žinoma nepakaktinas, o iš kitar pribuvusiam darbas sunku gauti, jeigu darbdaviui parducdamas savo spēkas da ne pridėsi gerų «magaryčių». Ypač šilkų pabrūke dardininkai nusiskundžia ant savo užziurėtojaus vokiečio kataliko, kuris ir katalikiškai moka nusukti nuo darbininkų mažos algos po 50 ir 80 centų kas savaitė.

Lenkai parsitraukė sau kunigą, matomai da nepasiganėdindami tuo, kad ir be to yra kam žmonelių skatiką suvalyt. Kunigas tuo pradėjo rinkti pinigus bažnyčios statymui. Ir lietuvių čia nepamiršo kaip savo «bracių». Nuo kiekvieno nereikalauja daugiau kaip 10 dolerių. Kurie to reikalavimo neišpildė, kunigelis per šventą pamokslą gerai iškeikė ir pasmerkė pragaran pagonus, kad ant dievo garbės gailisi 10 dolerių. Kunigelis mat nesiklausia savęs ar visi turi ta 10 dolerių atliekamų, nežino gal, kad tų dešimts dolerių kur kas labiau reikalauja kas kitas, negu dievas savo garbei, jam nerupi, kad darbininkas turės badaut atidavęs paskutinį savo skatiką,—o, jam tas viskas nerupi, kokiam padėjime darbi-

uinkas, vien rėkia, kad neduoda, keikia, kad jieško išganymo ne pas jį, bet savo spēkose ir apšvietoj.

Nevisi burligtoniečiai darbininkai, vienok susipranta, ne visi klausia rodos savo proto, ne visi griebiasi apšvietos, tikros apšvietos. Daugelis to jieško smuklėje, raugale, kuris ve da į prapultį.

Rugp. 29 d. Šv. Kazimiero draugystės klube, matomai raugalas liepė paaukuoti dievui ant garbės vieną iš draugystės narių. Ta auka liko G. Adomaitis, kurį «draugai» teip suniurkė, kad sekančią dieną ligonbutyje pasimirė.

Štai prie ko veda mūsų lietuviškų klubų tikslai, kurių įstatymuose skelbiami prakliniausi siekiai, bet turbūt labai, labai mažai rasi tarp lietuvių tokių klubų, kur nėra augščiausiu siekiu girtuokliavimas, kuris priveda net prie žmogžudysčių.

Užmuštasis G. Adomaitis prigulėjęs prie Šv. Kizimiero draugystės ir jį su iškilme ir mišiomis palaidojo ant katalikiškų kapinių. Buvęs tamsus atgaleivis, paėjo iš Ukmergės pav., turėjo apie 30 metų amžiaus.

Gal dabar nesusipratėliai burligtoniečiai blaiviau pažiūrės į dalyką, kad tie baisūs bedieviai socialistai reikalaudami, kad klubuose vietoj bačkų alaus stovėtų spinta su knygomis, neplatina tų bedieviškų darbų, kokiais likosi suteršta «šventos» vardo draugystė, kurios ir kunigėlis neiškeikia, nė pasmerkia pragaran. Apšvietos, apšvietos mums reikia, gal tik ji leistų susiprast ir pažint save, kad esame žmonės ir kaip žmonės gyvent ir siekt žmogiškos tobulybės.

Kada 113 L.S.S. kuopa prašė klubo svetainės rengimui prakalbų ir referatų skaitymui, klubas išniekinęs socialistus atmetė jų prašymą. Jam apšvietos nereikia, neleido «sugadint jam biznį». Su tuo savo bizniu priėjo prie to, kad valdžia privalo uždaryt jį, idant nesikartotų panašios žmogžudystės. Gėda mums lietuviai, gėda, kad esame teip žemai nuapuolę, jog jieškome sau gerovės girtuoklystės bizniuje, paniekdami apšvietą.

Varyšas Darbininkas.

Aurora, Ill. Ir čia tos pačios, ką ir kituose miestuose naujienos. Darbiai slenka, žmonelės dirba, gula, kelia ir vel darba, kad palaikyti savo gyvastį. Paprastas gyvenimo bėgis ir nedaugelio atydą jis atkreipia, nors sąlygos gyvenimo šaukte šaukia: darbininke juk ir tu esi žmogus, kodėl tau liko tik sunki našta vargų ir skurdo, o pasilinksminimo vieta smuklė. Kodėl tavo gyvenimas nepanašus į gyvenimą kitų žmonių, tų, kurie žmoniškai gyvena, nieko neveikdami? Kad atsakyti tam, reik apšvietos, reik susipratimo, o žmogus darbininkas da pats save aptemdo jieškodamas užmiršimo vargų ir nelaimių smuklėse. Ir čia pas mus dievaitis Bachusas tamsių žmonių gerbiamas, o kad jam neužtenka svaiginančio raugalo, aukuojama da ir kraują.

Tankiai atsitinka apsuvaigusiems, laistyt brolišką kraują ir beabejo to nebutų, jeigu žmonelės suprastų ir atsikratytų nuo to baisiausiojo žmonijos priešo «stiklelio». Bet dabar jis pirmutinis draugas pas mus krikštynose, vestuvėse ir laidotu-vėse. Jis priveda prie to, kad ir tose teip svarbiose gyvenimo valandose teišiamės savo brolių krauju, skaldydami vieni

kitiems galvas. minėti ir dabar, telieka užmaršo nepasibiaurinan neskaito, nejieš!

Nedyvai, pjos kam prakili nors už tai ir brkada—nors, kad ne protingam žn

Youngstown nesunku darbas bininko spēkos l tis ir darbo sunk

Lietuvių č vendami turi ja kuopos. Abi vi žemai, net ir t Truksta noro pr gaus protą. Be garbės nesuteiks, jame blogais gyv

Springfield, kalbas, kurios at parka iš Chicag mokslą ir jo siek nurodė, kokiu bu ro vertėtų visur g niškai greičiau kia.

Uždengimui kolekta. Surink lešas apmokėjo. antras prakalbas Lietuvių ateivyst oklaistymo tamsy nios.

Spėka sąjungu bės tarp jų.

Nėra ir negali teisybės ir melo, ta

Apšvietimas y

Kas su gink vieko ką turi, tą tas žudančioms d kasdien milijonus

l jiesko išgany-
t susipranta, ne
i apšvietos, tik-
ingale, kuris ve

liube, matomai
eną iš draugya-
j draugai teip
mirė.

ų tikslai, kurių
et turbūt labai,
kur nėra augš-
net prie žmog-

šv. Kizimiero
jo ant katalikš-
o iš Ukmergės

blaičiau pazi-
i reikalaujami,
a su knygomis,
iteršta „šventos-
t, nė pasmerkia
gal tik ji leistių
r kaip žmones

tainės rengimui
inęs socialistus
neleido „suga-
rie to, kad val-
šios žmogūdyje
teip žemai no-
vizniuje, panie-

Darbininkas.

uose miestuose
ila, kelia ir vel
gyvenimo bėgi
gyvenimo šauk-
lėl tau liko tik
vieta smuklė.
ą kitų žmonių.
Kad atsaky-
us darbininkas
vargų ir nelai-
ichusas tamų
jinančio rauga-

robšką kraują
ir atsikratyti
Bet dabar ju
ėse ir laidotu-
urbiose gyveni-
ldydami vieni

kitiems galvas. Tik tokių atsitikimų vieną galima būtų pa-
minėti ir dabar, bet, kad tas tai paprastai atsitikimai tarp mus,
teliaka užmaršoje. Visur tokius atsitikimus matome ir jeigu
nepasibiauriname jais, vargu paminėjimas papiktis tą, kuris
neskaito, nejieško šviesos ir susipratimo.

Nedyvai, pas lietuvius yra daug energijos, nemokėdami
jos kam prakilnesniam suvartoti, suvartoja bent peštynėms,
nors už tai ir brangiai kartais reik užsimokėti. Gal susipras
kada-nors, kad panašus gyvenimo budas tik gyvuliam, bet
ne protingam žmogui tinka.

K. Geniuksas.

Youngstown, Ohio. Darbai neblogai eina, pribuvusiam
nesunku darbas gauti, nes geležies išdirbystės fabrikuose dar-
bininko spēkos labai reikalingos, nes ten juos este eda karš-
tis ir darbo sunkumas.

Lietuvių čia yra nemažai. Keletas nuo seniai čia gy-
vendami turi jau savo namus. Yra čia S.L.A. ir L.S.S.A.
kuopos. Abi vienok gana silpnos. Susipratimas stovi gana
žemai, net ir tarp pačių draugų socialistų neka augščiau.
Truksta noro prie skaitymo, nes skaitymas tik ir kelia žmo-
gaus protą. Be to, pasivadink kuo nori, o visgi pats vardas
garbės nesuteiks. Apšvietos susipratimo, be to vis klaidžio-
jame blogais gyvenimo keliais.

Naujas Parapijonas.

Springfield, Ill. Vietinė socialistų kuopa parengė pra-
kalbas, kurios atsibuvo rugsėjo 5 d. š m. Kalbėjo D.J. Kas-
parka iš Chicagos. Savo ilgoj kalboj išaiškino socializmo
mokslą ir jo siekius, išaiškino darbininkų sunkų padėjimą ir
nurodė, kokiū budu tik gali išsigelbėt iš to padėjimo. Ištik-
ro vertėtų visur girdėti tokius išaiškinimus, o žmonelės darbi-
ninkai greičiau galėtų išsvysti teisybę ir suprast ko jiems rei-
kia.

Uždengimui pasamdymo svetainės lešų buvo padaryta
kolekta. Surinkta \$ 6. 26c. Kuopa iš savo izdo pridėjo ir
lešas apmokėjo. Tačiau 29 kp. nepaisydama rengia da ir
antras prakalbas dėlei apvaikščiojimo 40-metinių sukaktuvių
Lietuvių ateivystės į Ameriką, kad tik šiek-tiek prisidėti prei
sklaistymo tamsybės ukų, kuriuose klaidžioja darbininkų mi-
nios.

Laisvas Lietuvis.

Spėka sąjungų priguli ne nuo skaitliaus narių, bet nuo vienų-
bės tarp jų.

—J. Medzini.

Nėra ir negali būt jokio kompromiso tarp gero ir blogo, tarp
teisybės ir melo, tarp progreso ir reakcijos.

—J. Medzini.

Apšvietimas yra duoną dvasios.

—J. Medzini.

Kas su ginklu užpuola ant kito ir reikalauja atidavimo
visko ką turi, tą teismas baudžia; bet kapitalizmas apginkluo-
tas žudančioms darbininką teisėmis gali drąsiai apiplėšinėt
kasdien milijonus žmonių ir jam nereik atsakyt prieš teismą.

Tas yra skriaudėjas, kas skriaudėją gina.

Į L.S.S. Draugus.

Mūsų literaturoje yra aiškiai jaučiama stoka raštų iš politišk-
kos ekonomijos. Apie didelius veikalus, kaip Millio, Bogdanovo,
Želznovo ir k. kol kas mes negalime misliuoti, nėra jiems ne visur
tėra parengta dirva ir jų išleidimas apsieitų brangiai. Už tat mes
turėtumė pasirūpinti pagaminti ir išleisti nors ir mažas brošiūras,
kurios duotų bent pamatinį supratimą apie draugijos ūkį, kas yra
labai reikalinga dabarnykščioje kovoje suprantančio proletarijato
su kapitalizmu. Dar pernai tuli draugai drąsino mane imties to
darbo; paskaitęs šiam klausime šį tą iš svarbesnių raštų ir suradęs
tinkančią daktaro J. B. Marehlevskio knygelę „POLITIŠKA EKO-
NOMIJA, kas ji yra ir ko mokina“, atsidrašinaiu parengti ją spau-
don, prikeręs, kur mačiau reikalingu, kaikiokus paaiškinimus ir
d papildymus.

Knygutė turės apie 70 pusl. spaudos (gal ir daugiau) ir pasi-
dalina į sekančius skirsnius: I. Visuomenės ekonomijos mokslas
aiškina ūkio apsiereiškumus ir prietikius tarpe žmonių ūkio reika-
luose. II. Šių prietikių įvairumas draugijose, esančiose ant įvai-
rių išsivystymo laipsnių; raudonodžių žmonių draugija ir šių laikų
draugija. III. Visuomeniškų prietikių prigulingumas nuo abel-
nų buvio sąlygų, paveizdai: ūkio, draugijos, paremto ant žemės
valdymo bendrumo, ir pavyzdis ūkio, vergų užlaikymo. IV.
Ūkio prietikių išsivystymas tarpe germaniškai-slaviškų tautų.
V. Visuomeniška ekonomija ekonomija tampa mokslu tuomet,
kuomet ūkio apsiereiškimai pasiekia didelį sudėtinumą. VI.
Skyriai į kuriuos pasidalina visuomeniška ekonomija.

Iš tų kelių sakinių matyti, apie ką kalbama knygutėje, tad
nuo savęs aš neturiu nieko pridėti. Knygelė yra jau visai pareng-
ta spaudon. Aš vienas be draugų pagelbos išleisti negaliu. Tad
šiuomi meldžiu Draugus prisidėti prie to išleidimo taip ir tokiu
būdu, kaip Draugai matysit kuogeriausiai. Mano nuomone, būtų
gerai, jei Draugai kiekvienoje kuopoje apie tą pasikalbėtųmėt ir
prisiųstumet man parinkę prenumeratą. Knygelės kaina (su pri-
siuntimu) 25c.

Susinėsti su manimi šiame klausime galima šiuo adresu: V. K.
Račkauskas, 1102 Blair Ave., Scranton, Pa.

V. K. Račkauskas.

PIRMUTINIS DIDELIS BALIUS HOMESTEAD, PA.

Surengtas Lietuvių Dainorių Kliubo, Homestead, Pa. atsibus
Subatoje, 25 d. Rugsėjo (September), 1909 m. Naujoj Vokiečių
svetainėje (German Turner Hall) Fifth Avenue, Homestead, Pa.
Balius prasidės 5 val. po pietų ir trauksis iki vėlybai nakčiai. Per
ši balių grajys puikiausia orkestra vardu „Homestead Union Or-
chestra“. Grajys naujausius šokius ir kas geriausiai pašoks šoki.
„Espaneda“ tas gaus puikią dovaną. Apart to bus da Laktion-
ti Pačta, ir kas gaus daugiausiai laiškų, tam bus padovanota auk-
sinis moteriškas žiedas, kokios 6 ar 7 dolerių vertės. Taigi kiek-
vienam yra puiki proga išlaimėti tas dovanas. Ypač geriausi šo-
kikai turėtų neužmirsti atsilankyti į ši balių. Ateikit visi, kurie
tik galit. Pelnas ant užlaikymo mokyklos ir įsteigimo Lietuviško
knygyno.

Įžanga vyrams arba porai 50c, moterims ir merginoms pavie-
nems 25, vaikams 15 c. Kviečia Komitetas.

ŠOKIAI! ŠOKIAI! ŠOKIAI! FITCHBURG, MASS.

Naujai susitvėrusi LSS kuopa Fitchburg, Mass. parengė didė-
lius šokius ant 25 Rugsėjo (September) Unity Hall No 155 Ash-
burnham St. Užkviečia visus lietuvius ir lietuvaiteis kaip viet-
nius teip ir iš apielinkės atsilankyti ant tų didžiausių šokių. Mu-
zikantai hus kuopuikiais, net iš Paryžiaus; prasidės nuo 7 vaka-
re ir trauksis net iki 3 val. nakties. Užkviečia Komitetas.

Svarbi Naujiena Pittsburgo Aplelinkės Lietuviams!

Tapo Isteigta seniai visų pageidaujama mokykla. Ta mokykla visiems prieinama uždyka. Galės mokyti kas ko norės: angliškos kalbos skaityti ir rašyti ir rokundų. Tai yra puiklausia proga išmokyti, kas ko nori. Mokyti susirinkite kas petyčia. — Negana to, ką galesite mokyti viršminetų dalykų, bet da bus aiškinama apie visokias tantas ant žemes, apie jų gyvenimą, apie tą, kaip žeme sukasi, apie žvaigždes, mėnuli, saulę ir daugeli kitų dalykų, kuriuos tankiai matom, bet nesuprantam. Taigi, kas noresite išgirsti šituos dalykus, atsilankykite kas CET-VERGA. Kad neužmirštumet, tai da syki atkartojam, kad kožną četvergą bus aiškinama visoki gamtos mokslai, o kožną petyčia galesite mokyti skaityti, rašyti, rokundų ir angliškos kalbos. Ateikite visi, kurie tik norit ši tą išmokyti, ant 7 val. 30 minutų vakare, po num. 42I Fifth Ave., Homestead, Pa. Mokinimas prasides šią nedelį ir trauksis visą žiemą iki pavasariul. Ta viską parengia žmonems gero velljantis Lietuvos Dainorių Klubas, 421 Fifth Avėnue, Homestead Pa. In ši klubą gali instoti kožnas doras lietuvis, be skirtumo tikejimo, užsimokedamas 3 dol. istojimo ir 50 c. menesines. Ligoje gauna 7 dol. ant nedelios. Posmertines—50 dol. Susirinkimai buna pirma nedeldienai kozno menesio.

Musu knygos.

Skatykit ir platinkit jas!

1 Politiskas minių streikas, pusl. 20	8
2 Kudikių vergija, pusl. 20	5
3 Kovotojų giesmės. 42 revoliucionieriškos dainos, pusl. 48	15
4 Pričkus Engels; jo gyvenimas ir darbai, pusl. 54	15
5 Moters ir politika, pusl. 50	15
6 Kunigai, bedieviai ir socijaldemokratai, pusl. 30	10
7 Darbininkų priespauda ir jos priežastys; su paveikslais	10
8 Valslybė ir Socijalizmas, puslapių 31	10
9 Žemės Išpažintis, pusl. 56.	15
10 Kaip žmogus ant žemės atsirado, pusl. 40.	20
11 Amerikos Valstiečiai, pusl. 16.	10
95 Krikščionybė ir Socijalizmas, pusl. 74	15
96 Moteris prieš Teisybės ir Liogikos Teismą pusl. 21	10
97 Ko mus mokina žvaigždės? Parašė K. Stiklelis, pusl. 32	10
98 Gyvybė (kantata) ir kitos poemos, parašė J. Viskoška, p. 41	15
99 Svajus, tragedija-poema, parašė J. Viskoška, pusl. 135	40
100 Bomba, komedija II akt., parašė Antonov, pusl. 24	15
101 Dilgėlių Žiedai, trys puikios apysakos, pusl. 31	15
102 Mikės valdinių poteriai; labai juokingi, pusl. 14	5
103 Kirpikai arba avelių piemenėliai; juokingos dainelės, p. 16	5
104 Amerikiečių cirkas arba Sorkės, su paveikslais, pusl. 15	5
105 Vienas respublikos karalių, parašė M. Gorky, pusl. 24	10
151 Viskupas Myriel ir Konvencionalistas, par. V. Hugo	8
152 Žmogus, Akuraterio apysaka, pusl. 40	15
201 Gaudųs Verksmai, apie Lietuvos vargus, parašė Liepukas	10
301 Ar geras katalikas gali buti socijalistu, pusl. 15	5
302 Senovės šventieji ir dabartiniai bedieviai, pusl. 16	5
306 Klebono karčiama, atsitikimas Šiauliuose, pusl. 16	5
307 K. Marx, jo gyvenimas ir darbai, su jo paveikslu, pusl. 31	12
308 Širdies balsai, 16 Jovaro eilių, pusl. 16	10
308 Emilija Plateriutė, lenkmečio karžygė, pusl. 15	10
400 Kantičkos apie peklos kančias, juokingos Liepuko eilės, p. 40	20
406 Baudžiava Lietuvoj, pusl. 76	15
409 Eilės Pr. Vaičiūčio, pusl. 165	50
401 Keistutis, Tragedija 5 aktuose, pusl. 101	02
420 Orleano Mergele, Tragedija, 5 aktuose, pusl. 156	25
513 Kaimiečių kova su ponais, pusl. 60	10
414 Socijalizmas ir darbininkiskasis klausimas, pusl. 40	10
415 Revoliucija, jos prasmė, priežastis ir pamatai, pusl. 43	10
416 Živilė, duktė Karijoto, pusl. 118	25
501 Rosijos caras, monologas, ir politisko turinio eilės, pusl. 15	10
502 Kelionė per Peklą, parašė J. Mauritz, pusl. 32	10
503 Darbininkai ir jų ateitis, pusl. 43	12
504 Kaip aš tapau milijonierium? pusl. 32	10

„Kovos“ administracija

PERSTATYMAS CHICAGOJE!

Dramatiškas Ratelis Suvienujų Kuopų Liet. Soc. Sąjungos Chicagoje stato ant scenos dramą **„Izraelio Vaikai“** Nedėlioje, 26 d. rugsėjo, (September)š.m. HULL HOUSE svetainėje, kampas Halsted ir Polk gatvių. Pradžią lygiai 7 val. vakare. Kaina tikietų 50c, 35c ir 25c. Ratelio Komitetas.

DOVANOS!

Vyrai! ar da jūs vis mylimoms merginoms dovanas perkate įvairius blizgučius, kurie niekam nenaudingi ir greit susikulia, arba saldinius, cukrinius, nuo kurių net jau ir dantys išstrunio! Tad, draugai, jei pirksite dovaną, pirkit gerą dovaną. Štai puiki dovana: užrašyk **„TRINITA“**, *Laisvosios Dvasios Giesmės ir Dainos*. O tau mylima sesutė iš puikios dovanėlės pada inuos puikiai skambančiu balseliu, paskambis ant pijano, nulink smis tavo širdį, kuomi smagiai pasidžiaugsi daugelį kartų.

Prekė \$1.00 už dvi knygi, iš kurių viena liks tau, o kita merginai.

Jog vistiek pirksi dovaną! Tad pirk tuojaus, kol pigu, nes paskui brangiaus turėsi mokėt.

Kovos Administracija

„Baltramiejaus Naktis“

Tai puikiausi aprašymai Prancuzijos karaliaus ir kunigų darbų. Tarsi atidengimas didžiausių paslapčių pamato tikėjimo; gali sakyti, kai veidrodys darbininkui žmogui dėl permatymo, kas ji tamsybėn grumia. **„Baltramiejaus Naktis“** labai suprantančioj kalboj parašyta, kiekvienas protingesnis darbininkas privalo ją nusipirkti ir perskaityti. **„BALTRAMIEJAUS NAKTIS“** yra didelė stora knyga, prekioja tik 75 centus.

Prisiųsk 75c «Money Order» arba Krasos ženkleliais (stampoms).

„KOVOS“ ADMINISTRACIJA**1815 E. Moyamensing Avenue****Philadelphia, Pa.**O tuojaus apturėsi **„BALTRAMIEJAUS NAKTIS“** Didelę Knygą.**AUKOS.**

Literatūros Fondan:

Iš Coal Center, Pa.

30c

Gražus Mūrinis Namas

Su žeme ir visais įrengimais, ant 3-jų lubų aukščio. Lotas 18X65 pėdų didumo. Vieta labai graži, lietuviams apvyventa aplinkė. Nepraleiskite lietuvių progą, nes labai pigiai parduoda: priežastis parduomo dėl savininko susirgimo. Kiekvieną laiką galite atėiti, apžiūrėti ir pasiklaust prekės:

Gerh Schrandt

1545 So. Front St., Philadelphia, Pa.

M. Rosenbaum,**SENIAUSIA****Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.****Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.**

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikiety į visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.**NEAP.**

Vyrai ir moter priesai. Dievas da gėtumei ir atsakan

Dr. E. C. uždė Collins N. Y. M

šyk: **The COLL**

140 We

Dr. J. J. Mc

Kasdien nuo 10 iš

Prisius Collins,

STEJ

Lenkiškas Bankie

VISŲ LINIJŲ | VI
IR SIUNCIA

Kamp. 2
Phi

Antraš:

L. S. S. CENTRO

Aug. Pt

PILD. KOM.

M. M. B

J. Kače

P. Nork

VEIK. KOM. SUS

J. Stasiu

THE LITHUANIAN WEEKLY "KOVA" PUBLISHED EVERY FRIDAY BY THE Lithuanian Socialist Federation of America

J. BALTRUSAITIS, Editor

F. J. BAGOCIUS, Business Manager

SUBSCRIPTION RATES in all parts of the World	
One year	\$2.00
Six months	1.00
Three months	.50
ADVERTISEMENT RATES	
One inch once	50c
One inch one month	\$1.00
One inch one year	10.00

All Communications should be addressed

PRENUMERATA visose dalyse svieto	
Vienleis metams	\$2.00
Šešioms mėnesiams	1.00
Trims mėnesiams	.50
APGARSINIMU KAINOS	
Colis sykį	50c
Colis per mėnesį	1.00
Colis per metus	10.80

Visokiuose susišėsimuose adresuokit:

"KOVA"

1815 E. Moyamensing Ave.

Philadelphia, Pa.

Pirkejas atsinešes arba atsiuntęs šita iškarpa, gaus 10 per cent pigiau. Labai paranku. Visi juos rinkit.

ATKREIPKIT ATYDĄ

ir pirkit visus trunkus geriausioje vyno sankroje. Mes turime daugybę užsieninio ir vietinio gerimu.

Degtinė { kvorta nuo 50 centų iki vienam dol. 50 cen galtonas nuo 1 dol. 75c. iki penkių doterių
California Brandy { kvorta 65 centai iki 2.75 dol galtonas 2 dol. 55c. iki 5 dol.
California Vynas nuo 30 centu iki 1 doleriu 55 c.
ARAKAS [Rum] nuo 75 centu iki dviejų doleriu.

Veselioms perkant, duodam pigiau. Pirkėjams duodam gražias dovanas. Kalbam li-tuviš, lenk, ruskai ir kitai.

B. Z. JESSAŖ.

1748 Orthodox St.

Frankford

Philadelphia, Pa.

NAUJAS IŠRADIMAS!

SU PAGELBA

Chemijos ir Naujasių garsių išradėjų Mašinų Nukvarbuoju visokius drabužius neardant.

Kam jums vaikšiot nudevėtose bei nušutusiose drapanose, jeigu už labai pigiai galite atnaujinti ir perkvarbuoti visai neardant siūlių, kad ir seniausias drapanas.

Mės, nuolat besidauginant kostumeriam, įtaisėme naujasio išradimo dažomasias mašinas tam tikruose namuose pagal francūzišką metodą. Drabužius kvarbuojame kaip vyriškus, taip ir moteriškus, o teipgi ir visokius dyvonus, blanketus, firankas, portyerus ir t.t., kokiais tik kas nori dažais. Teatrališkomis trupoms padarome kostiumus (drapanas) traukyje vienos valandos. Pavestą mums darbą atliekame gerai, greitai ir sąžiniškai. Kreiptis prie mūsų galite: ypatingai, laiškeliu bei per telefoną.

JAN KUKULSKI,

3032 Richmond St. 3005 Frankford Ave.

Bell Phone 45-50 A Kensington, Bell Phone 45-74 A. Kensington. PHILADELPHIA, PA.

PARANKIAUSIAS DARBO ŽMONEMS LAIKRAŠTIS "RANKPELNIŠ"

Leidžiamas L.S.S. Didžiojoje Britanijoje. Eina kas savaitė. "RANKPELNIŠ" stovėdamas ant darbininkų reikalų sargybos, rūpinasi suteikti žinias apie darbininkų judėjimą įvairiuose kraštuose. "RANKPELNYJE" tilpsta apart žinių ir moksliski straipsniai, apsakos, statistikos ir t. t. In šita skyrių rašo įžymesniejie Europos lietuvių rašėjai. "RANKPELNIŠ" kaina: metams 1d. 50c, pusei metų 75c, trims mėn. 40c. Pinigus ir laiškus reikia siųsti šiuo adresu:

"Rankpelnis" Lily Bank, Bellshill SCOTLAND

Reikalaujamas numerio pažidūrėti įdekte stampą už 2c.

ARGO Gloss Starch

PALAIDAS krakmolos pridulka paš štominką, ir jųsu drabužiai lieka pilki arba geltoni.

Argo yra geriausias krakmolos visokiems drabužiams—šaltam ar karštam vandenij.

Pamegink baksuka Argo. tik 5c

J. M. Makurat
Graborius ir Balsamuotojas
Atleku viską atakančiai, gerai, greitai ir pigiau
3112 Richmond St., Philadelphia.
Tel.: Keystone 4275 D. east.

Gerai dantis yra neatbutinai reikalingi gerai sveikatai, todėl nueik pas dentista.

Dr. J. I. Halpern
868 N. 6-th St. Philadelphia, Pa.

Jis sutvarkis tavo dantis už žema preke. Traukia dantis be skausmo, inveda naujus. Kalba lenkiškai.

Valandos: Dienomis 9 iki 8 vakare. Nedėliomis 9 iki 4 vak.

Telefonai:
Bell Kens. 36-18-A
Keystone East 42-21-D

JONAS F. BAJ
Lekiškai-Lietuviška Stainė

šiaurinej Philadelphia dalyj. Arkliat gatai kiekvienoj valandoj veselioms, krikštynoms, pagrabams ir pasivažinejimams.
2501 Edgemont St., Phila., Pa.

GEORGE BELAWSKIS
1216 S. 2nd St. Philadelphia.
LIETUVIŠKAS SALIUNAS.

Lietuviški kvėpentio cigara i, geriausia degtinė McHenry, Trainer ir kitų. Linksma vieta, geras patarnas, grina lietuviška kalba.

G. W. Kownacki

2372 Orthodox St., Philadelphia, Pa.

Saliunas ir Vynyczia
Geriausi Amerikoniski ir užrubežiniai Vynai, Likieriai, Arielkos ir Cigarai. Atsilankykit pas tautietį!

Keystone Phone Main 14-28
Bell Phone Lombard 2506 A.

VISIEMS ŽINOMAS

DR. PHILIP ROVNO
423 PINE ST., PHILADELPHIA, P.A.

Priėmimo { Iki 10 15 ryto. Nuo 2 iki 3 P.M.
valandos: { Nuo 6 iki 8 vakare.
Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

KOVA darbi verčia orga vienybę st mą, pasina ganizacijos bendro i listų klesa pasidėkav ir savo reiklų supra džiančias kol kas pa reikalavimus. Užgr pitalistų klesa gali i priversti daug savo klesą, prie pasidavin mos mažumai. Nes ry siekių ir neeina j prisilaiko įvairių pal galybę. Teip abelnai šia Beabejo toks s perveikst turės, nes ky klesą mokina, ka ky vienybę bus galin kol darbininkiškas saulio darbininkų ju tiskoj kovoj, pakol s bėn viso pasaulio ko but pasekminga.